

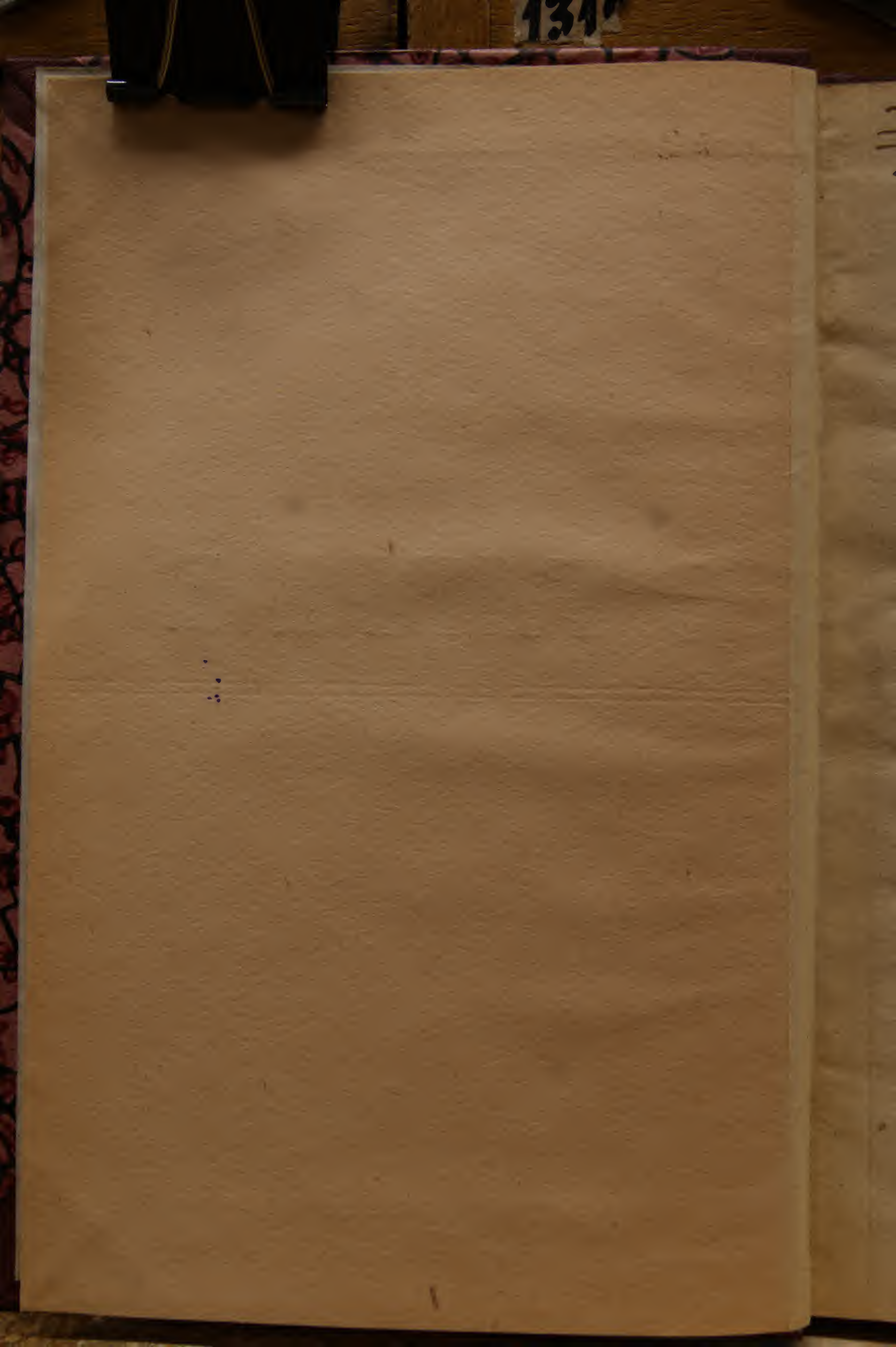
1334

ΒΙΚΤΟΡ ΥΝΚΟ

597
—
159

Ο ΓΑΒΡΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΗΠΑΣ
ΜΑΡΙΟΥΠΟΛΙ—1936

1324

Д 11
4822

ВІКТОР УНКО

597
159

Ο ΓΑΒΡΙΛΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΗΜΑΣ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΗΜΑΣ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ—1936

ВИКТОР ГЮГО

ГАВРОШ

ΠΕΦΘΙΝΟΣ ΣΙΝΤΑΧΤΙΣ:

Γ. ΚΥΝΤΟΚΟΤΣΕΒ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ: **Θ. ΠΙΠΕΡΙΔΙ**

ΔΙΟΡΘΩΓΙΣ: **Ν. ΓΙΑΓΥ Π**

ДОНЕЦКОЕ ОБЛАСТНОЕ ГРЕЧЕСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
МАРИУПОЛЬ — 1936

1. ΤΟ ΠΕΔΙ ΤΥ ΠΑΡΙΣΙΥ

Στους δρόμους το Παρισιύ γιρνύσανε λερομένοι, κυρελιαζμένοι πιτσιρίκι. Αφτά τα πεδαρέλια το δρόμου τα λέγανε χαρίνια. Στο κορμί-τους δεν ίχανε πο-κάμισο, στα πόδια—παπούτσια, πάνο απο κεφάλι—στέγι.

Αν μπορούσαμε να δόσουμε ρότιμα στην τεράστια πόλι—πιά ίνε αφτά τα πεδιά, το Παρίσι θ' απαν-τύσε: ίνε δικά-μου.

Το Παρίσι έβραζε απο τέτοις μικρός αλίτες. Βασανίζμένοι απτι φτόχια κι' απτιν αβάσταχτι δυ-λιά, ι γονί τον πεδιόν που χάθικαν, σιχνά ύτε φρον-τίζανε να μάθουνε, πύ πίγανε κε τί έπαθαν τα πεδιά-τους.

Ι χαμοκέλες το Παρισιύ πετύσανε τα πεδιά στο λιθόστροτο.

Τι νίχτα, στον κερó τις επιθεóρις, ι πολί-τσια έπιανε εκατοντάδες μικρός αλίτες στους ερι-μότοπους, στα μισοχτιζμένα σπίτια, κάτω απτις καμά-ρες τον γεφυριόν.

τι μπλύζα τιν έδωσε όχι ι μιτέρα. Μα ίχε κε πατέρα κε μιτέρα. Μα ο πατέρας δε φρόντιζε για κίνον κ' ι μιτέρα δεν τον αγαπούσε.

Το πιο καλό από κάθε άλλο γι' αυτό το πεδί ίτανε ι ζοί το δρόμο.

Ο Γαβριάς ίτανε θοριβόδικος, χλομός, γλιγορο-κίνιτος, ζθέλτος κι' αγαπούσε να κοροιδέδι. Γίριζε στους δρόμους, τραγουδύσε τραγουδάκια, σκάλιζε τως ακάθαρτους νεροχίτες, έκλεβε κάποτε κανέναπραματάκι, έφθιμα, όπος κλέβουν ι γάτες κε ι σπυργίτες. Γελύσε όταν τον ονομάζανε πεδαρέλι το δρόμο, θίμονε όταν τον λέγανε αγίρτι. Δεν ίχε ύτε πσομί, ύτε στέγι, ύτε φοτιά, κανίς δεν τον αγαπούσε. Μα ίτανε έφθιμος.

Μα όσο κε να ίτανε μοναχό κε παρατιμένο αυτό το πεδί, τω ερχότανε κάποτε στο μιαλό ι σκέψι: κερός ίνε να πάο να δο τι μάνα-μυ' άφινε τα μεγάλα μπυλθάρ, τιν πίλι το Σεν-Μαρτέν, κατέθενε απτις προκιμέες, περνύσε γεφίρια κ' έφτανε επιτέλως στην καλίθα το φτοχικό προάστου.

Ο Γαβριάς ερχότανε κ' έθρισκε τι φτόχια. Κε το πιο λιπιρό ίτανε, ότι κανίς δεν τον προιπαντύσε με χαμόγελο, όλι ίτανε κρί, όπος κρίο ίτανε κε τ' άδιο-τws ντζάκι. Όταν έμπενε μέσα, ροτύσανε:

— Από πύ κσεφίτροςες;

Απαντύσε:

— Απτο δρόμο.

Όταν έφεβγε, ροτύσανε:

— Πό πας;

Απαντόςε:

— Στο δρόμο.

2. Ο ΓΑΒΡΙΑΣ ΑΝΤΑΜΟΝΙ ΤΥΣ ΜΙΚΡΥΛΙΔΕΣ

Εκίνο το χρόνο ι άνικσι άρχισε νορίς. Το Μάρτι αμέσος άρχισε ι ζέστι. Μα τον Απρίλι κσαναίρτε τ' απότομο κρίο. Στο Παρίσι σιχνά κάνι έτσι.

Μια απτις κρίες απριλιάτικες βραδιές ο Γαβριάς στεκότανε σ' ένα πολίκοζμο δρόμο, μπροστά σε κάπιο δυνατά φωτιζμένο κυρίο. Στο λεμό-τυ ίχε ένα γινεκίο σάλι. Καμονότανε, ότι καμαρόνι μ' ενθυσιαζμό το κερένιο κεφάλι, πυ ίτανε θαλμένο στι θιτρίνα, μ' ομορφοφτιαζμένι χτενισιά, στολίζμένι με λυλύδια. Το κεφάλι αφτό γίριζε σ' όλες τις μεριές κε σκόρπιζε χαμόγελα στους διαβάτες. Μα στιν πραγματικότιτα ο Γαβριάς κίταζε, δε θα μπορέσι άραγες να συφρόσι απτι θιτρίνα ένα κοράτι σαπύνι. Ι κυρίς τυ προάστιυ πρόθιμα αγοράζανε απ' αφτόνα τέτια κλεμένα κοράτια για λίγα συ. Τα χρίματα πυ κέρδιζε πλέρια τυ φτάνανε για το γέβρα. Ο Γαβριάς ίτανε μάστορις για τέτιες δουλιές. Αφτό τ' ονόμαζε «να κευρίζι τυς κευραφιστές».

Καμαρόνοντας τιν κερένια πεντάμορφι, μυρ-

μύριζε: «Τιν Τρίτι, όχι τιν Τρίτι... 'Όχι μίπος τιν Τρίτι;.. Μα θέβεια τιν Τρίτι».

Ο Γαβριάς προσπαθούσε να θυμιάσει τι μέρα που έφαγε για τελεφετέα φορά. Αφτό ήτανε πριν από τρεις μέρες.

Ο κυρέας κσύριζε κάπιο μπουρζουά κε χίταζε θυμομένα τον εχτρό-τυ, το κσεπαγιαζμένο αφθάδικο πεδαρέλι με τα χέρια χομένα στις τσέπες κε μ' αφθάδικες σκέψεις στο κεφάλι.

'Ακσαφνα ο Γαβριάς ίδε, ότι στο κυρίο μπήκανε διο πεδιά. Ολότελα μικρά: το ένα εφτά χρόνό, τ' άλλο πέντε. Κε τα διο ήταν όχι άσκιμα ντιμένα. Σαν να ζιτιανέβανε ίτε σαν να ροτύσανε για κάτι. Δε μπορούσες να καταλάβεις. Μιλύσανε κε τα διο μαζί, το φοναχτό κλάψιμο διέκοφτε τα λόγια-τους. Ο κυρέας λισιαζμένος γίρισε, τα κσέσπροκσε στο δρόμο κε χτίπιζε τιν πόρτα με τα λόγια:

— Για κάθε τιποτένιο πράμα έρχυντε κε θάζουν μέσα το κρίο!

Τα πεδιά κλέοντας δινατά τράθικσαν παραπέρα. Ένα μάθρο σίνεφο σκέπασε τον υρανό, άρχισε να θρέχι.

Ο Γαβριάς έτρεκσε πίσο απτα πεδιά.

— Τί πάθατε, μικρούλιδες;

— Δεν κσέρουμε πυ να περάσουμε τι νίχτα, απάντισε ο μεγαλίτερος.

— 'Όλο κι' όλο αφτό ίνε;—ίπε ο Γαβριάς.— Αχός εκί μεγάλο κακό! Μίπος γι' αφτό κλέτε; Μορέ τρελί!

Κε πρόσθεσε με απόχροσι λεπτότητας κε ιπε-
ροχίς στι φονί-τυ:

— Πάμε μαζί, πεδάκια!

— Καλά, κίριε,—σιμφόνισε ο μεγαλίτερος.

Τα πεδιά με εμπιστοσίनि ακολουθίσανε το Γα-
βριά. Σταματίσανε τα κλάματα.

Όταν απομακρινότανε, ο Γαβριάς γίρισε κε
κίτακσε μ' αγανάχτισι το κυρίο.

— 'Ακαρδο πλάζμα,—μυρμούρισε.—Σοστό
φίδι. Να συ πο, βρε γενιοκσυραφιστί, θα φονάκσο
το σιδερά να συ γαντζόσι στιν υρά κρόταλο.

Αφτί ι σκέπσι τυ έδοσε παράφορι διάθεσι.

'Αμα πέρασε τα νερά κ' ίδε μια γριά με τι
σκούπα στο χέρι, ρότιζε:

— Κιρά-μυ, όπος φένετε, θγάλατε τ' αλογά-
κι-σας για σεργιάνι;

Κι' αμέσος πιτσιλίσε με λάσπι τα λυστρίνια
παπούτσια ενός διαβάτι.

— Κσόανο! φόνακσε με κακία ο διαβάτις.

Ο Γαβριάς έβγαλε τι μίτι απτο σάλι-τυ.

— Κίριε, από πιόνα παραπονιέστε;

— Μα από πιόνα άλλο, εκσόν από σένα,—
ίπε ο διαβάτις.

— Το γραφίο ίνε κλιστό,—ίπε ο Γαβριάς.—

Δε δέχυρε πια παράπονα.

Σιμά στιν αβλόπορτα κάπιω σπιτιώ ίδε μια ζι-
τιάνα κσεπαγιαζμένι απτο κρίο, ένα κορίτσι δόδεκα
χρονό.

— Το καιμένο!—το λιπίθικε ο Γαβριάς.—

Νά, πάρε!—Εβγαλε το ζεστό μάλινο σάλι το κε τῶρικε στους κοκαλιάρικους ὄμους τις ζιτιάνας.

Το μαντίλι, πῦ ἴτανε τιλιγμένο σα σάρφα, κσε-τιλίχτικε κε τιν σκέπαζε απτὴν κορφί ος τα νίχια. Το κορίτσι τον χίτακε με θαυμασμό κε δέχος μι-λιά δέχτικε το δόρο.

— Μπρ-ρ—ἴπε ο Γαβριάς, συφρόνοντας απ-το κρίο,—μα γι' αὐτό εἰνὶ δε θα κρίονι. Τόρα σαν να φορί γύνα.—Το πρόσωπό-τῦ ἐλαμπσε.

Εἰνὶ τι στιγρί ἐπιασε ἡ βροχί.

— Πάλι βροχί!—φόνακε ο Γαβριάς.—Ὀχι, εἰγό ἄλο δε σκοπέβο να σεργιανίσο.

Πίγε με πιο γλίγορα θίματα.

— Σ' ἔχο γραμένο στα παλιοπάπυτσά-μῦ—φόνακε, κιτάζοντας το ζίνεφο.

Τα πεδιά προσπαθύσανε να τον προφτάσουν.

Προσπερνόντας απ' ἓνα πσομάδικο, ο Γαβριάς γίρισε πίσο κε χίταξε.

— Πεδιά, γεθματίσατε;

— Κίριε, απάντισε ο μεγαλίτερος,—δε φάγα-με απτο προί.

— Ὀστε δεν ἔχετε ὅτε πατέρα ὅτε μιτέρα;—ρότισε ο Γαβριάς.

— Μιτέρα ἔχυμε,—ἴπε ο μεγαλίτερος.—Μα δεν κσέρουμε πῦ βρίσκετε.

— Κάποτες ἴνε καλίτερο να μὴν το κσέρι κανίς,—ἴπε ο Γαβριάς.

— Προσπαθύσαμε να θρύμε τίποτα στο δρόμο,—σινέχιζε το μεγαλίτερο πεδί.—Μα δε βρίκαμε τίποτα.

— Το κσέρο, —ίπε ο Γαβριάς.—Τα σκιά
τα τρύνε όλα.—Κε αψύ σόπασε λίγο, πρόσθεσε:
—'Οστε χάσατε τι μάννα-σας; Δεν κσέρετε τί έγι-
νε; Αψτό δεν ίνε καλό, πεδάκια-μυ! Ίνε ανοιζία
να χάνετε τος μεγαλίτερους. Οστόσο πρέπι κάτι να
μασίζουμε.

Δεν τος ρότιζε πια τίποτε άλλο.—'Αστεγα πε-
διά—μεγάλη δουλιά!

Σταμάτιζε κι' άρχισε να ψάχνι με ζίλο τις
τρίπιες τσέπες-τυ.

ΊΑκσαφνα σίκοσε το κεφάλι-τυ με θριαμβευτι-
κό ίφος:

— Θα παριγοριθίτε! Τόρα θα διπνίζουμε κ' ι
τρεις μαζί.

ΊΕβγαλε απτιν τσέπι-τυ ένα συ, έσπροκσε δια-
στικά τα πεδιά μέσα στο ψομάδικο, έριξε τι
μονέδα πάνο στο τεζιάκι κε φόνακσε:

— Ψομί για πέντε σαντίμια!

Ο ψομάς πήρε το μαχέρι κε ίθελε να κόψει
ένα κομάτι ψομί.

— Μιράστε-το σε τρία κομάτια,—απέτιζε ο
Γαβριάς κε πρόσθεσε σπυδέα:—Τρεις δα ίμαστε.

Ο ψομάς κίτακσε τα πεδιά κ' επιράστηκε να
τος κόψει μάθρο ψομί, μα ο Γαβριάς τυ φόνακσε
με αγανάχτις:

— Τί πράμα ίνε αψτό; 'Ασπρο! Κόψτε απτο
καλίτερο άσπρο ψομί. Εγό τρατέρνο.

Ο ψομάς γέλασε.

— Εσίς φένετε μας πέρνετε για πεδαρέλια,
—τυ καχοφάνικε τυ Γαβριά.

Ο ψομάς τὸ ἔκοψε ἄσπρο ψομί. Ο Γαβριάς
ἔπε στα πεδιά:

— Μασίστε.

Τα πεδιά τὸν κιάζανε με θαδραζμό. Ο
Γαβριάς πάτιζε τα γέλια.

— Α, νε! Δεν καταλαβένουν. Ίνε μικρί.—Κε
πρόσθεσε:—Φάτε.

Τᾶδοκε ἀπὸ ἓνα κοράτι ψομί.

Λογαριάζοντας, ὅτι ὁ μεγαλύτερος ακσίζι ἰδιέ-
τερι παρότρινσι κε καλίτερα θα τὸν καταλάβι, ὁ
Γαβριάς τὸ ἀπλοσε τὸ μεγαλύτερο κοράτι κε ὀρμι-
νεφτικᾶ ἔπε:

— Στόμποστο στὴν κιλιά-συ.

Για τὸν εαφτό-τὸ πῖρε τὸ μικρότερο κοράτι.

Τα πεδιά, μαζί κι' ὁ Γαβριάς, ἔτανε πολὶ πι-
ναζμένα. Λέμαργα μασύσαν τὸ ψομί, στέχονταν στὸ
πέραζμα κε μποοίζανε νὰ περάσουν ἡ αγοραστές.
Ο ψομάς, πὺ πῖρε τα χρίματα κιάζε τα πεδιά
με δισαρέσκια.

— Πάρε ὀκσο,—ἔπε ὁ Γαβριάς.

Τα πεδιά τραβίκσανε πρὸς τὴ Βαστίλια.

3. ΜΥΣΑΦΙΡΙΔΕΣ ΣΤΟΝ ΕΛΕΦΑΝΤΑ

Εκίνα τα χρόνια στὴν πλατία τὴς Βαστίλιας
ἔβρισκότανε ἓνα παράκσενο μνιμί, πὺ τὸρα ολότελα
τὸ κσεχάσανε ἡ παριζιάνι. Ίτανε ἓνας πολὶ μεγάλ-
λος κσίλιнос κε συθαδιζμένος ἐλέφαντας.

Στι ράχι-του ίχε έναν πύργο, μπογιαντισμένο με πράσινη μπογιά, μαβριζόμενι απτι βροχί-κε τιν κακοκεριά. Ο ελέφαντας θρискότανε στην πιο απομονομένη γονιά τις πλατίας. Το πλατί μέτοπο του γίγαντα, η προ-θοςκίδα, τα δόντια, τα τεράστια καπύλια, τα τέσε-ρα πόδια-του, που μιάζανε με κολόνες, ιπσονόντανε ψιλά τι νύχτα στον αστεροτό ουανό, παράκσενα κε φοβερά. Σ' αφτίνα τι γονιά τις πλατίας, που μόλις φωτιζότανε απτο φος ενός απόμακρου φανα-ριού, ο Γαβριάς έφερε τα πεδάκια.

— Μι φοβάστε, πεδιά, — ίπε ο Γαβριάς.

Χόθηκε σε μια τρίπα του περιφράγματος, που περιτριγίριζε τον ελέφαντα κε τράθικε μαζί-του τα πεδιά. Τα φοβιζμένα πεδάκια ακολουθούσαν με υπο-ταχί το άγνωστο κυρελιαζμένο πεδαρέλι.

Σιμά στο περίφραγμα ίτανε μια σκάλα. Τιν ημέρα τι χρисιμοπιούσαν η εργάτες τις γιτονικίς κσιλα-ποθίικς. Ο Γαβριάς τι σίκωσε, με θαθραστί για τιν ιλικία-του δίνανι κε τιν έστισε σ' ένα απτα μπροστινά πόδια του ελέφαντα. Η σκάλα έφτανε ος το μέρος που φενότανε μια μάθρι τρίπα στην κιλιά του γίγαν-τα.

Ο Γαβριάς έδωκε στους μωσαφίριδες τι σκάλα κε τιν τρίπα.

— Ανεθείτε κε μπίτε!

Τα πεδάκια τρομαγμένα αλιλοκιταχτίκανε.

— Φοβιθίκατε, πεδάκια! — ρόνακσε ο Γαβριάς κε πρόσθεσε: — Νά κιτάκστε.

Αγκάλιασε το τραχί ποδάρι του ελέφαντα κε σε μια στιγμί, περιφρονόντας τι σκάλα, έφτασε ος

τιν τρίπα. Μπίκε μέσα στα γυστερίτσα στη χαραμάδα κ' έγινε άφαντος. Ίστερα από ένα λεφτό το χλομό-το πρόσωπο κσεπρύβαλε απτι σκοτινί τρίπα.

Τα πεδιά κιτάζανε χάσκοντας.

— Μα, μπάτε λιπόν! Θα δίτε τι καλά που ίνε εκί! Ανέβα εσί πρότος, —αποτάθηκε στο μεγαλύτερο. —Πιάσυ απτο χέρι-μυ.

Τα πεδάκια σφινκόντανε το ένα πάνω στο άλλο. Κε φοβόντανε το Γαβριά κε τον εμπιστεβόντανε. Ί βροχί έπεφτε όλο κε δυνατότερα. Επιτέλως ο μεγαλύτερος τ' απεφάσιζε. Ο μικρός βλέποντας, πως ο αδελφός-του ανέβικε κε κίνος έμινε ολομόναχος ανάμεσα στα πόδια του τεράστιου θεριού, επιμάστηκε να πατίσι τα κλάματα, μα δεν τόλμισε.

Ο μεγαλύτερος κυνιότανε κε σκαρφάλονε στα σκαλοπάτια τις σκάλας. Ο Γαβριάς του έδινε κυράγιο κε φώναζε:

— Μι φοβάσε! Έτσι, έτσι. Εμπρός! Βάλε εδό το πόδι-συ! Δόσε δο το χέρι-συ! Πιο τολμιά.

Μόλις το μικρό πεδί ίρτε στην ίδια γραμί με το Γαβριά, εκίνος το άρπακσε γλίγορα κε δυνατά απτο χέρι κε το τράβικσε μέσα.

— Τέλιωσε, —ίπε ο Γαβριάς.

Το μορέλι χόθικε στην τρίπα.

— Τώρα, —ίπε ο Γαβριάς —περίμενέ-με. Σας παρακαλό, κίριε, να καθίσετε.

Βγήκε απτιν τρίπα, με καπατσοσίни μαιμύς κατέβικε απτο ποδάρι του ελέφαντα, πίδισε κάτω, άρπακσε το πεντάχρονο πεδάκι,, το έβαλε στο μεζέο σκαλοπάτι τις σκάλας κι' ο ίδιος πήγε κατόπι-του.

— Εγώ θα τον σπρόχνο κε σιτράβα-τον! — φόνα-
κσε στο μεγαλύτερο.

Σ' ένα λεφτό τον σικόσανε απτι σκάλα, σπρόχνον-
τας, τραβώντας-τον απτο χέρι κ' έχοσαν το μικρό-
λι στην τρίπα. Εκίνος ύτε πρόφτασε να το καταλάβι.

Ο Γαβριάς ανέθηκε κατόπι-το κε κσέςπροκσε
τι σκάλα με μια κλοτσιά. Ι σκάλα έπεσε κάτω. Ο
Γαβριάς χτίπιζε τα παλαμάκια-το:

— Νά πια ήραστε στο σπίτι. Ζίτο!

Κ' ίστερα απ' ένα λεφτό πρόσθεσε:

— Εσίς, πεδιά, ίστε μυσαφίριδές-μυ.

Τιν τρίπα, όπου μπίκανε τα πεδιά, απ' όκσο
μόλις μπορούσες να τι δισ. Βρισκότανε κάτω απτιν
κιλιά το ελέφαντα κε ίτανε τόσο στενί, πυ μπο-
ρούσανε να μπύνε μέσα μόνο γάτες κε πεδιά.

— Πρώτα απ' όλα, — ίπε ο Γαβριάς, —ας
διλόσυμε, ότι δεν ήραστε στο σπίτι.

Ο Γαβριάς χάθηκε κάπου μέσα στο σκοτάδι.
Φένετε, ότι ίκσερε καλά τιν κατικία-το. Ο Γαβριάς
έβγαλε από κάπου ένα σανίδι κ' έκλιζε μ' αφτό
τιν τρίπα.

ΙΕπιτα πάλι χάθηκε. Τα πεδιά ακύσανε προς
συζήρικσε το σπέρτο, πυ χόθηκε σ' ένα μυγκάλι
με φόςφορο.

Απτο κσαφνικό φος τα πεδιά κλίσανε τα μάτια-τους.
Ο Γαβριάς άναπσε το φιλίλι, πυ ίτανε μυσκεμένο σε κα-
τράνι. Αφτό το φιλίλι ονομαζότανε κερι το ιπόγιω.
Αφτό περισσότερο κάπνιζε, παρά άναβε. Μα με το
θαμπό φός-το μπορούσες κάπος-κάπος να δισ το
εσοτερικό το ελέφαντα.

Ι μικρί μυσαφίριδες το Γαβριά κιτάζανε γίρο-
τος φοβιζμένι. Πάνο ίτανε ένα μεγάλο μαθριδερό
δοκάρι κε από εκί περνύσανε χοντρές μισοστρόνκι-
λες τραθέρες. Πάνο-τος κρεμότανε κσεκολιμένος
συβάς κε πικνές αραχνιές.

Το μικρότερο πεδί στριμόχτικε στον αδελφό-το
κε ψιθίριζε.

— Σκοτινά.

Ο Γαβριάς φόνακσε. Δεν ίνε άσκιμο να δόσι
κανίς μια κατσαδά σ' αφτύς τος φοβιτσιάριδες.

— Τί μυ κάνετε τον καμπόσο; Να μι διατά-
ξετε να σας πάο στο παλάτι; Τί μυ κάνετε τιν
πάπια! Σας προιδοπιό, ότι δεν μπορό να υποφέρο
τα κορόιδα.

Το φόναγμα μερικές φορές ίνε οφέλιμο.

Τα πεδάκια πίρανε κυράγιο κε σιρτίκανε πιο
σιμά στο Γαβριά.

Σινκινιμένος απτιν ερπιστοςίνι-τος, ο Γαβριάς
αμέσος μαλάκοσε.

— Ανόιτε, — αποτάθικε στο μικρότερο. — Όκσο
ίνε το σκοτάδι. Εκί θρέχι, μα εδό όχι. Εκί κάνι κρίο,
μα εδό δε φισάι ύτε το παραμικρό αεράκι. Εκί
ίνε άνθρωπι, μα εδό δεν ίνε κανίς. Εκί ύτε φεν-
κάρι δεν έχι, μα εδό ανάθι το κερί-μυ.

Τα πεδιά τον κιτάζανε πια όχι με τόσο
φόβο.

— Εμπρός, πιο ζοιρά, — ίπε ο Γαβριάς κε
τος έσπροκσε στο βάθος τις κάμαράς-το, εκί όπου
ίτανε το κρεβάτι-το.

Ο Γαβριάς ίχε καθαφτό κρεβάτι, ίχε στρόμα

κε πάπλωμα.

Για στρόμα είχε μιαν αχιρένια ψάθα, για πάπλωμα—ένα μεγάλο κοράτι χοντρό μάλινο νηρίξο πανί, πολύ θερμό κε σχεδόν ολοκένυργιο. Κε το κυδύκλιο ήτανε έτσι φτιαγμένο.

Ολόγιρα στο στρόμα ήτανε τρία μακριά στρίγματα μπιγμένα στο πάτομα, διλαδί στην κιλιά του ελέφαντα. Απάνο ήτανε δεμένα με σκινί σε μάτσο. Το μάτσο αφτό το θαστύσε ένα δίχτι από χάλκινο τέλι, πυ ήτανε πολύ επιτίδια στερεομένο. Τριγίριζε απ' όλες τις μεριές τα στρίγματα. Μεγάλες πέτρες πιέζανε το δίχτι στο πάτομα, έτσι πυ δεν μπορούσες να το περάσεις.

Αφτό το δίχτι δεν ήτανε τίποτε άλλο, παρά ένα μέρος, απτα χάλκινα κάνκελα, πυ τριγίριζαν τον ορνιθόνα του θιριοτροφίου. Ο Γαβριάς κιμότανε σε σε κλυδί.

Ο Γαβριάς κζέσπροκε τις πέτρες, πυ ήτανε στιθαγμένες στο μπροστινό μισό μέρος του διχτιού.

— Πεδάκια, σταθίτε στα τέσερα,—διέτακε ο Γαβριάς. Έμπασε τες μυσαφίριδες στο κλυδί, ο ίδιος ανέθηκε κατόπι-τους, κσανά έσπροκε τις πέτρες κε έκλιζε καλά την ίσοδο.

Κ'ι τρις κσαπλοθίκανε στην ψάθα.

Το κλυδί ήτανε χαμιλό. Ακόμα κε το πιο μικρό απτα τρία πεδιά δε θα μπορούσε να χορέσι όρθιο. Ο Γαβριάς ακόμα κρατύσε στα χέρια το κερί του ιπόγυ.

— Τόρα,—ίπε,—ας κιμιθόμε. Εγώ θα σικόσο το καντιλέρι.

— Κίριε, ρότισε το μεγαλύτερο πεδί, δίχνοντας το δίχτι—τί πράμα ίνε αφτό;

— Αφτό ίνε για τα ποντίκια,---απάντισε σπυδέα ο Γαβριάς.—'Όλα αφτά τα κυθάλιστα αποβοτανικό κίπο. Εσί θέβεια κσέρις, ότι εκί ίνε θιροτροφιό. Εκί έχι όσα θέλιστα απ' αφτά τα κάνκελα. Φτάνι μόνο να σκαρφαλώσις πάνω στον τίχο, να χοθίς απο παράθιρο κε να γλιστρίσις στην πόρτα. Μπορίς να σφυρόσις ένα σορό.

Φλιαρόντας, κυκύλωσε με το ένα μέρος το παπλόματος το μικρότερο πεδί.

Εκίνο μυρμόρισε.

— Ο, τι καλά! Θερμά.

Ο Γαβριάς με αφαρέσκια κίτακσε το πάπλομα.

— Κι' αφτό απο βοτανικό κίπο ίνε,—ίπε.
—Το πέρα απτις μαϊνύδες.

Κι' ανκίζοντας το δάχτυλό-του στι χοντρί, θαβράσια πλεγμένι πσάθα, όπου ίτανε κσαπλομένι, πρόσθεσε:

—Κι' αφτό το πέρα απτιν καμιλοπάρδαλι.

Αφύ σόπασε λίγο, ο Γαβριάς σινέχισε:

— Τα ζόα όλα τα έχυν μπόλιστα. Από κίνα κε τα πέρα. Δε θιμόσανε. Τα ίπα: «Θα το δορίσο στον ελέφαντα».

Τα πεδιά με θαβραζμό κε με φοβιτσιάρικο σεβραζμό κιτάζανε αφτό το αφθάδικο κε εφεβρετικό πλάζμα. Μικρό άστεγο πεδί, τέτιο επίσης ολορόναχο, σαν κι' αφτά κε σινάμα παντοδύναμο.

— Κίριε,—ρότισε διλά ο μεγαλύτερος,—εσείς,
θα πι δε φοβάστε τος πολιζμάνιδες;

— Δε λένε πολιζμάνις, λένε—κοπανιστίς. Να
το θιμάσε, βίζανιάρι.

Το μικρό πεδάκι πλάγιαζε μ'ολάνιχτα τα μά-
τια, το πάπλωμα τραβίχτικε από πάνο-του. Ο Γα-
βριάς κσανά, περιπυτικα σκέπαζε το μικρό κε τῶ-
χοσε κάτω απτο κεφάλι κάτι παλιά κυρέλια αντίς
για μακσιλάρι. Ίστερα αποτάθηκε στο μεγαλύτερο:

— Τί; Καλά ίνε δο;

— Ο, νε!—απάντισε ο μεγαλύτερος, ενθυσια-
ζμένα κιτάζοντας το Γαβριά.

Τα κχιμένα βραχίκανε πολί κε τόρα αρχίσανε
να ζεστένουντε.

— Νά, βλέπετε,—ίπε ο Γαβριάς.—Γιατί λι-
πόν κλεόσασταν;

Ίδixσε το μικρότερο κε πρόσθεσε:

— Το ότι ένας τέτιος πιτσιρίκος κσαφνίστικε,
αφτό το καταλαβένο. Μα για το μεγάλο πεδί,
κάπος ίνε ντροπί να πατάι τα κλάματα. Τί, μί-
πος μυςκάρι ίσε;

— Δεν κσέραμε, πυ θα μας θάλουν να κχιμθύμε,
σε πιο σπίτι να μπόμε,—ίπε το πεδί.

— Άκουσε,—σινέχιζε ο Γαβριάς,—άλο καριά
φορά να μιν κλέεσε. Εγώ θα φροντίσο για σας.
Θα δισ τι έφθιμα θα ίνε. Το καλοκέρι εμίσ μαζί
με το Ναθέ,—ίνε ο σιντροφός-μυ,—θα πιγένουμε να
λυζόμαστε στο Σικυάνα κε θα τρέχουμε γιμνί πάνο
στους πλοτίρες, μπροστά στι γέφια. Θα πάμε να
δύμε τον άνθρωπο-σκελετό. Ίνε ζοντανός. Τον

δίχνουνε στα Γλίσια πεδία. Νά λι-γ-νός.... Τέτιο
ακόμα ποτές δεν ίδες. Θα σας πάο στο θέατρο.
Εμένα μω δίνουνε μπιλιέτα, ίμε γνόριμος με τως
ιθοπιύς, πέρα μάλιστα κι' ο ίδιος μέρος σε μια πα-
ράστασι. 'Ιραστην κάμπουσα πεδιά, τρέχαμε κάτο
απτο πανί. 'Ιτανε θάλασα κ' ερίς κάναμε κίματα.
Κε σας θα σας πάρο μαζί-μω να πέκσετε στο
θέατρο. Θα χοθό χορίς μπιλιέτο. Θα διασκεδάσουμε
θαθράσια.

Κίνι τιν όρα πάνο στο δάχτυλο τυ Γαθριά
έστακσε κατράνι.

— Διάβολε, — μυρμούρισε, — έτσι όλο το φιτί-
λι-μω θα καί. Ακούστε, εγώ δε μπορό να κσοδέθο
για φοτιζρό περισσότερο από ένα σε το μίνα. Αφύ
πέσατε, κιμιθίτε λιπόν. Ακόμα μπορόν ι μιστικί
πολινισράνι να δώνε το φος ανάμεσα απτι χαρα-
μάδα.

— Σινάμα, — διλά ειμίωσε ο μεγαλύτερος (μό-
νο εκίνος ίχε το θάρος να μιλάι με το Γαθριά),
— ι επίθα μπορί να πέσι στ'άχιρα κε να κάψει
το σπίτι.

— 'Οκσο κσέςπασε ι μπόρα. Ακούτανε, πως
ι θροχί καρτσίκιζε τι ράχι τυ γίγαντα-ελέφαντα.

— Ι θροχί όρος έφαγε τι χιλόπιτα, — ίπε ο
Γαθριάς.

— Ας πάι νά τυρπανίζι στι στέγι. Ο τρε-
λοχιμόνας σκέφτετε να γιρίσι. Δε μπορί να μας
βρέκσι γι' αφτό κε κακύνι. Το κάκυ, παπό, χίνις
τα μπουγέλα.

Τότες αντίχισε μια θροντί. Ι ανικσιάτικι κακο-

κεριά στο Παρίσι, παρ'όλο το απότομο κρύο, συχνά σινοδέβετε με μπόρα. Τα πεδάκια φονάκσανε κ'έτσι γλίσχρα πεταχτίκανε, πιο λίγο έλιπσε να μετακινίσουν το δίστι απτι θέσι-το.

Μα ο Γαβριάς γίρισε σ'αφτά το θαραλέο πρόσοπό-το κε πάτισε τα γέλια.

— Σιγά, πεδιά! Να μι σπάσετε το σπíti. Μορέ θροντί! Περίφρα! Μπράβο! Κε στο θέατρο δεν ίνε καλίτερα.

Έβριχσε τα πεδιά στο στρόμα, τα έβαλε πιο βολικά κε ίπε:

— Λιπόν, πεδιά, ίνε κερός να κιμιθόμε. Τι λιχτίτε καλίτερα στο πάπλομα. Θα ζήισο το κερί. Λιπόν, έτιμι ίστε;

— Για μένα ίνε πολί καλά—μυρμούρισε ο μεγαλίτερος. Σα να έχο πυτυλένιο μακσιλάρι κάτω απτο κεφάλι-μο.

Ο Γαβριάς έχοσε το πάπλομα ος το πιγόνι τον πεδιόν.

— Κιμιθίτε, πεδιά,—διέτακσε αφστιρά κε έζήισε το κερί.

Μόλις έζήισε το φος, ακύστηκε ένα παράκσενο θρούζρα. Το δίστι, κάτω απτο οπίο πλαγιάζανε τα πεδιά, τινάχτικε κε κυδόνισε σα να γρατσόνιζε κάποιος με τα νίχια-το το χάλκινο τέλι κε να το έτρογε με τα δόντια-το. Σινάρα απ' όλες τις μεριές ακυόντανε τσιριγματιές.

Το πεντάχρονο πεδί, άρα άκυσε πάνω απτο κεφάλι-το αφτό το θόριβο νέκρωσε απτι φρίκι κ' έσπροκσε με τον ανκόνα-το το μεγαλίτερο αδελφό-

του, μα εκείνος ίχε προφτάσι πια ν' αποκιριθί. Ο μικρύλις δε μπορύσε να νικίσι το φόβο-του κι' απεφάσιζε να μιλήσι με το Γαβριά. Τον ρότισε με πσίθιρο, μόλις ανασένοντας:

— Κίριε, τί ίνε αφτό;

— Ποντικί,—απάντισε ο Γαβριάς.—Κιρίσυ!

Ο μικρύλις δεν ισιχάζε.

— Κίριε!

— Ε;—μυρμούριζε ο Γαβριάς στον ίπνο-του.

— Τί πράμα ίνε—ι ποντικί;

— 'Ινε τέτια ποντίκια.

Ι εκσιγίσις του Γαβριά ισιχάσανε λίγο το μικρύλι. 'Ιδε άσπρα ποντίκια κε δεν τα φοβόντανε. Μα μετά ένα λεφτό άρχισε πάλι τιν κυθέντα:

—Κίριε!

— Ε;—απάντισε ο Γαβριάς.

— Γιατί δεν έχετε γάτο;

— 'Ιχα,—απάντισε ο Γαβριάς.—Κυθάλισα ένα γάτο, μα τον φάγανε.

— Το πεδί έτρεμε απο φόβο-του.

— Κίριε!

— Ε;

— Πιόνα φάγανε;

— Το γάτο.

— Πιος τον έφαγε;
— Ι ποντικί.
— Τα ποντίκια;
— Νε. Ι ποντικί.
— Κίριε, αμέ εμάς δε θα μας φάνε;
— Μι φοβάσε, —ίπε ο Γαβριάς. — Δε μπο-
ρύν να μπύνε. Κ'έπιτα, εγώ εδó ίρε. Νά, πάρε-
με απτο χέρι. Σόπα κε κιρίσυ!

Ο Γαβριάς άπλωσε το χέρι στο μικρούλι. Το
πεδί τόςφικσε πάνο-τυ κε ισίχασε. Ολόγισα ισι-
χάσανε όλα. Ι φονές φοβέρισαν τα ποντίκια κε
σκορπιστίκανε. Μετά κάμποσα λεφτά κσανά σικό-
σανε φασαρίες, μα τα πεδιά δεν άκούανε τίποτα.
Κ' ι τρις κιμόντανε βαθιά.

Το προί ο Γαβριάς κσίπνισε τα μορέλια νορίς,
τα βοίθισε με επιτιδιότιτα να θγύνε απτιν κιλιά τυ
γίγαντα-ελέφαντα, κατάφερε να τα ταγίσι κ' έφι-
γε, αφίνοντάς-τα στην κιδεμονία τυ δρόμου, —εχίνος
δα κι' αφτόνα τον μεγάλωσε κε τον ανέθρεψε.
Παρατόντας τα πεδιά, ίπε:

— Εγó το στρίβο, πεδιά. Αν δε θα βρίτε
τι μάνα-σας, επιστρέψτε το βράδι εδó. Εγó θα
σας τρατάρo δίπνο κε θα σας βάλο να κιμιθίτε.

Τα πεδιά δεν επιστρέψανε. Φένετε τα πίρε
ο πολιςμάνις κε τα πίγε στο τρίμα. Μα μπορί
απλώςτατα, να χαθίκανε στο τεράστιο Παρίσι. Ο
Γαβριάς άλο δεν τα ίδε. Πολές φορές κσίνοντας το
κεφάλι, έλεγε: —Τί να γίνανε τα πεδάκια-μυ, να
πάρι ο διάβολος;

4. Ο ΓΑΒΡΙΑΣ ΣΕ ΕΚΣΤΡΑΤΙΑ

Εκίνο τον κερό στο Παρίσι αρχίζανε μεγάλα γεγονότα. Βασανιζμένοι απτι φτώχεια κε τιν αδάστα-χτι δουλιά, ι εργάτες, ι χιροτεχνίτες, οκάθε λογιό μικρόκοζμος ετιμαζότανε να κσερικοθί ενάντια στην κιβέρνησι. Στην κιβέρνησι θρισκόντανε μπανκέριδες κε φαμπρικάντες. Φροντίζανε μόνο για το συμφέρον-τους, δεν τους πέραζε, πυ ο λαός υποφέρει απτι φτώχεια κε τιν πένα.

Στα διάφορα μέρη τις Γαλίας κσέςπαναν πια στάσις. Τis κατέπνιγαν, μα πάλι κσαναρχίζανε.

Ι πιρκαγιά άναθε περισσότερο.

Ι Γαλία κίταζε το Παρίσι. Το Παρίσι παρα-κολυθόσε το προάστιο Σεντ-Αντυάν. Το προάστιο Σεντ-Αντυάν έθραζε.

Ι εργάτες στα καπελιά ανιχτά ζίζιτόσαν το ζίτι-μα: να παλέψουνε ίτε να περιμένουν.

— 'Ιραστε τριακόσι άνθρωπι,—έλεγε ένας εργάτης.—Αν θα μαζέψουμε από 10 συ, μας κά-νουν 150 φράγκα. Αφτά τα χρίματα χριάζετε να τα κσοδέψουμε για θόλια κε μπαρότι.

— Μετά διο θδομάδες θάμαστε ίκοσι πέντε χιλιάδες,—έλεγε ένας άλλος,—κε θα μετρίσουμε τις δινάμις-μας με τιν κιβέρνησι.

— Εγώ νίχτες δεν κιράμε,—έλεγε ο τρίτος,—γιατί τις νίχτες ετιμάζο φισέκια.

'Ολες αφτές ι κυβέντες λεγόντανε ανιχτά μέρα μεσιμέρι.

Τέτια ίτανε ι κατάστασι τον πραγμάτον.

Αφ'τίν τιν κατάστασι ιδιέτερα χτυπιτά τιν εσθάνοτανε κανίς στο προάστιο Σεντ-Αντυάν. Αφτό ίνε ένα παλιό προάστιο, πικνά κατικιμένο, σα μερμιν-κοφολιά, φίλεργο κε θυρόδοικο, σαν κιπσέλι, λαχταρύζε απτιν ανιπομονισία κε περίμενε τιν έκρικσι.

Το τεράστιο Παρίσι, έμιαζε με κανόνι, όταν ίνε γιοράτο: φτάνι μια σπίθα για ν' ακυστί ο πιροβολίζμός.

Κε νά, μια φορά το προί το προάστιο Σεντ-Αντυάν πίρε τρομερί όπσι. Στο θυριδόδοικο δίχτι τον δρόμον-το σιχόθηκε ι ταραχί. Ο καθένας σπλιζότανε με ότι μπορούσε. Ι εργάτες περνόντας τως δρόμους λέγανε πσιθιριστά ο ένας στον άλλον:

— Πύ έχις το πιστόλι-συ;

— Κάτο απτι μπλόζα-μου. Αμ' εσί;

— Κάτο απτο πυχάριςο.

Στws δρόμους, μπροστά στα εργαστήρια μαζεβότανε ο κόσμος κε πσιθίριζε. Ι εργάτες περιμένανε τως αντιπροσώπους τον εκσεγερμένον προαστίον. Ανταλάζανε τα σινθίρατα σχεδόν φοναχτά κι' ανιχτά.

Τεράστια παράτακσι κσεκίνησε στο Παρίσι. Ι εκσόριστι απ' όλες τις χώρες, πυ ίθρανε άσιλο στο Παρίσι, κρατόσανε σιμέες: ισπανικές, ιταλικές, γερμανικές, πολονέζικες. Τα πεδιά κυνύσανε πράσινα κλαδιά. Παραπέρα τραβύσα, τρομερά πλήθι από εργάτες: φορτοτές, πετράδες, κσιλυργός, μπογιαντζίδες, τζαρτζίδες, στιχιοθέτες.

Ι μπυρζυάδες τως κιτάζανε με φόβο απτα μπαλκόνια κε απτα παράθιρα τον σπιτιόν-τους.

Ι κιόρνισι ίτανε σε επιφιλακί κε ίχε έτιμα τα στρατέβματα: ίκοσι τέσερις χιλιάδες στρατιότες στην πόλι κε τριάντα χιλιάδες στα προάστια-τις. Όταν το πλίθος κι' ο στρατός συναντιθίκανε, κσέςπασε ι μπόρα: Πετάκσανε ι πέτρες, άρχισαν ι πυροβολίζρι, ι δραγόνι δόσανε φόρα στα σπαθιά, το πλίθος σχορπίστηκε σ' όλες τις πάντες, σ' όλες τις άκρες τυ Παρισιού σικόθηκε ι μαχιτικί έκλιση:

— Στα όπλα!

Στο μυυλθάρ τυ Σεν-Μαρτέν κατασπάσανε μια φάμπρικα όπλον κε τρία μαγαζιά πυ πυ-λύσαν όπλα. Σε κάμποσα λεφτά χιλιάδες χέρια αρπάκσανε κε κυθαλίσανε εκατοντάδες τυφέκια, πιστόλια κε σπαθιά. Ι εκσεγερμένοι σπάσανε τα φανάρια, ερεβνύσανε τα υπόγια, κιλύσανε θαρέλια, στιθάζανε λιθάρια στο λιθόστροτο, πέτρες, έπιπλα, σανίδια κε δεν πέρασε ύτε μια όρα, πυ τ' αμέ-τριτα οδοφράγματα σα να κσεφιτρόσανε απτι γι. Προς το θράδι το ένα τρίτο τυ Παρισιού ίτανε στα χέρια τον εκσεγερμένον. Τιν μυυρζυαζία τιν ανκά-λιασε ο τρόμος. Παντό αρπάρωναν τις πόρτες, τα παράθιρα κε τα κανάτια. Παντό περπατούσανε στρα-τιοτικές περιπολίες, ερεβνόντας κε σταματόντας τυς διαβάτες. Ι φιλακές κε τ' αστυνομικά τρίματα ίτα-νε παραγοιριζμένα. Εκί δεν έφτανε ο τόπος. Πο-λί αρεσταριζμένοι πλαγιάζανε στο ίπεθρο, στις αβλές, ο ένας πάνο στον άλο. Ακυόντανε σινιάλα από σάλπινκες, χτιπίματα νταθυλιόν, τυφεκιές κι' ανίσι-χα χτιπύσαν ι καμπάνες.

— Πό θα καταλίξουν όλα αυτά; — ροτόσανε φοβιζμένοι i μπουρζουάδες ο ένας τον άλλο.

Νίχτοσε. I εκσέχερσι σαν τρομερή φλόγα φώτισε το Παρίσι.

Ίστερα απτιν πρώτη προινή σίνκρουσι το στρατό με το λαό, το πλίθος αποτραβίχτικε απτιν πλατία του οπλοστάσιu κε κσεχίθικε σ' όλες τις μεριές με θειλόδικους χίμαρους. Στιν οδό Μενίλ-Μοντάν έτρεκε απτο πλίθος ένα κυρελιαζμένο πεδαρέλι. Στα χέρια-του κρατούσε ένα ανθιζμένο κλαδί λιγαριάς. Το πεδαρέλι ίδε ένα πιστόλι στι βιτρίνα μιας εμπόριτσας, πυ πούλύσε παλιά πράματα. Πέτακσε το ανθιζμένο κλαδί στο δρόμο κε φόνακσε:

— Θια, θα δανιστό αυτό το πράμα.

Το πεδαρέλι άρπακσε το πιστόλι κ' έφίγε.

Ίτανε ο Γαβριάς. Στο μπουλβάρ ίδε, ότι το πιστόλι-του ίνε δίχος πετινό. Το χίτακσε καταφρονιτικά: «Εγώ εδό ετιμάζουμε για τον αγόνα, μα εσί δεν ετιμάζεσε».

Στιν αγορά Σεν-Ζζαν, όπου ίχαν αφοπλίσι τι στρατιοτική περιπολία, ο Γαβριάς ενόθικε με το πλίθος τον εργατόν κε φιτιτόν.

ΊΟλι-τους ίταν όπος-όπος οπλιζμένοι. Ο ένας ίχε κι-νιγετικό δίκανο τυφέκι, ο άλλος ίχε τυφέκι φρυρύ κε στι μέσι διο πιστόλια, πυ φενόντανε κάτο απτο κσεκυρπομένο ζακέτο-του· ο τρίτος ίχε παλιό τυφέκι τυ ιπικό, ο τέταρτος — καρμπίνα.

Μπροστά απ' όλους πίγενε ένας άνθρωπος κε κρατούσε σπαθί βγαλμένο απτι θίκι.

Ολι-τος λαχανιάζανε, μυσκέφτικαν κάτω απτι
βροχί.

Τα μάτια-τους κέανε.

Ο Γαβριάς τους ρότιζε ίσιχα:

— Πό θα πάμε;

— Πάμε μαζί—το απαντίσανε.

Το Γαβριά περισσότερο απ' όλους το άρεσε ο
άνθρωπος, που φορούσε κόκκινο γελέκι. Αφτός πίγενε
πιδιχτά κε όπως φένετε εσθανότανε τον εαφτό-του
σαν ψάρι μέσα στο νερό.

Ι ζίντροφί-το τον ονομάζανε Μπαγορέλ. Κά-
πιος απτους διαβάτες, που ίδε το γελέκι-το φοβίθικ^ε
κε φόνακσε:

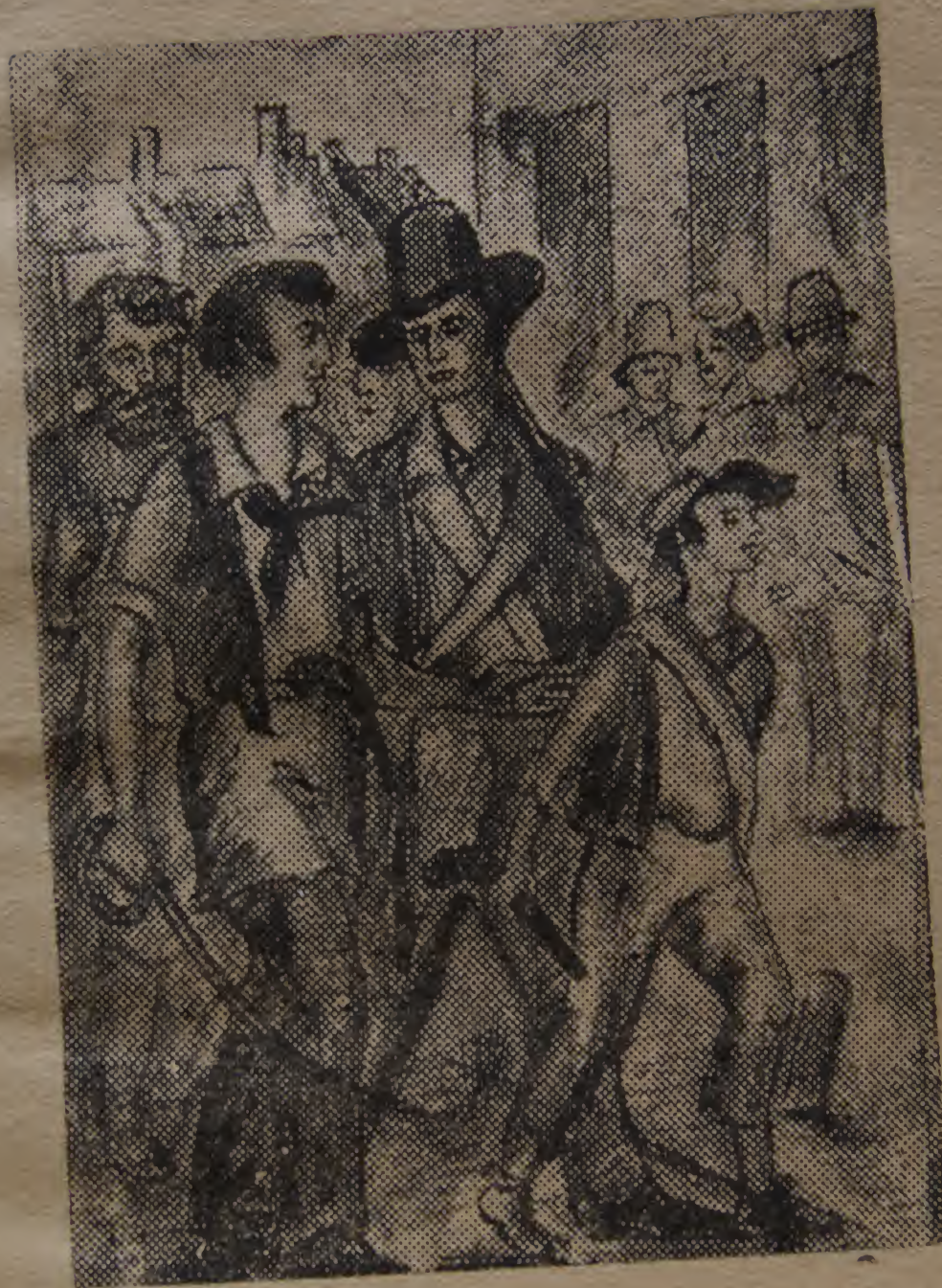
— Νά έρχοντε ι κόκκι.

— Ι κόκκι, ι κόκκι!—ίπε ο Μπαγορέλ.—
Ίθρες τί να φοβιθίς. Τί, μίπος εμís τάβρι ίραστε;

Ίδε κάπια έκλisci τις κιθέρνισis κολιμένi στον
τίχο κε την έσκισε.

Ο Γαβριάς ήταν ενθουσιαζμένος. Από κίνι τι
στιγμή ο Γαβριάς δεν κατέβαζε τα μάτια-του απτον
Μπαγορέλ.

Τι νεολέα τι ζινόδεθε ένα θοριβόδικο πλίθος.
Απαρτιζότανε από λιμενεργάτες, φορτοεκφορτοτές,
φιτιτές, λογράφους, με κσίλα ίτε τυφέκια στα χέρια,
με πιστόλια στι μέσι. Στο δρόμο ενόνονταν μαζί-
τους ι διαβάτες.

5. Ο ΓΑΒΡΙΑΣ ΒΟΙΘΑΙ ΝΑ ΦΤΙΑΣΥΝ ΟΔΟΦΡΑΓΜΑ

Το θοριβόδικο πλήθος απομακρύνθηκε στο δέχτι τον παλιόν δρόμον, που ήτανε σκοτινί, στριφνί κε στενί. Τα σπίτια-τους ήτανε παράκσενα, διάφορου μεγέθους, χτιζμένα στραβά κε λοκιά.

Βγέροντας απτιν οδό το Σεν-Ντενί ετιν οδό Σσανθρερί το πλήθος έπεσε σ' ένα μέρος, που ήτανε σα μακρυλό χυνί.

Στο τέλος το χυνιό ήτανε ένα αδιέκσοδο από πσιλά σπίτια. Στο βάθος ήτανε ένα χαμιλό σπίτι. Σ' αφτό το σπίτι θρισκότανε το γνωστή καπελιό τις πόλεις, όπου μαζεβόντανε ι παριζιάνι εταναστιάτες.

Ο ερχομός το πλήθους προκάλεσε στο δρόμο πανικό. Ι διαβάτες σκορπιστίκανε. Σε μια στιγμή στο βάθος δεκσιά κι' αριστερά όλα κλίσανε: τα μαγαζιά, ι ίσοδι των σπιτιών, τα παράθιρα, τα κανάτια απτα πρότα παϊόματα ως τα σερόνια.

Ανιχτί έμινε μόνο ι ίσοδος στο καπελιό, όπου χίθηκε το πλήθος.

Πέρασαν λίγα λεφτά κε απτα κάνκελα, που έφραζαν τα παράθιρα το καπελιό, αποσπάσανε ίκοσι σιδερένιες θέργες. Το λιθόστροτο μπροστά στο καπελιό ήτανε χαλαζμένο—ι πέτρινες πλάκες χριαστίκανε για το οδόφραγμα. Δίπλα πέρασε ένα κάρο φορτομένο από θαρέλια με αζθέστι. Ο Γαβριάς κε ο Μπαγορέλ το αναποδογυρίσανε. Τα θαρέλια θαβμάσια μπορούσαν να χρησιμοπιθόνε για το

χτίσιμο το οδοφράγματος. Πάνο ε' αφτά στιθάκσα-
νε λιθάρια, πυ τα θγάλανε απτο λιθόστροτο, μα
αφτά δε φτάσανε. Ένας απτυς φιτιτές κατέβι-
κε στο υπόγιο, εκί ίτανε πολά άδια θαρέλια. Τα
κσεκίλιζε απ' εκί. Έ εργάτες στιρίκσανε τα θαρέλια
κε το κάρο με τεράστιυς σορύς από άμο. Ένε
άγνωστο πυ τον έβρανε. Γλίγορα ο μισός δρόμος
ίτανε φραγμένος με τίχο πσιλότερο απτο ανάστημα
τυ ανθρώπου. Στιν κόχι φάνικε ένα όρνιμπυς,
ζεβγμένο σε διο άσπρα άλογα.

— Στάσυ!

Σ' ένα λεφτό ο Μπαγορέλ διέτρεκε το δρό-
μο, σταράτισε τον αρακσά, κατέβασε τυς επιθάτες,
δίνοντας εβγενικά το χέρι-τυ στις γινέκες, πίρε τ'
άλογα απτα καπίστρια κε τάφερε μαζί με το όρνι-
μπυς στο οδόφραγμα.

Κσεζέφκσανε τ' άλογα κε τ' αφίσανε λέφτερα,
μα με το όρνιμπυς, πυ το ρίκσανε σε μια πάντα,
φράκσανε το δρόμο.

Ο Γαβριάς, χαρόμενος κε λαμπερός, τρέχον-
τας μπρος κε πίσο, σκαρφάλονε απάνο, κατέβενε,
θοριβύσε, χονότανε παντύ. Ο Γαβριάς ίτανε σαν
ανεμοστρόβιλος. Φενότανε παντύ. Έ ιχιρί φονί-τυ
δεν έπαθε ύτε λεφτό. Το τεράστιο οδόφραγμα τον
εσθανότανε πάνο στις πλάτες-τυ. Κοροϊδεθε τυς
ακαμάτιδες, ανάνκαζε τυς τεμπέλιδες να δυλέψουν,
έδινε κυράγιο στους κυραζμένυς· άλυς διασκεδάζε,
άλυς θίμονε, τυς τρίτυς τυς σκότιζε, όλυς τυς
ανισιχύσε. Ερέθιζε τυς φιτιτές, λίσιαζε τυς εργάτες.

Ἐτρεχε απτον ένα στον άλλο. Χονότανε κε θύιζε παντό σα μίγα.

— Πιο θαραλέα! Ρίχνετε λιθάρια! Ακόμα! Περισότερα θαρέλια! Το οδόφραγρά-σας ίνε μικρό! Δεν ακσίξι καθόλου! Κυθαλίστε εδó ότι τίχι! Χαλάστε το σπίτι! Κιτάκστε, νά εκί μια γιάλινι πόρτα!

— Γιάλινι πόρτα;—με θαβραζμό αναφονίσανε ι εργάτες.—Μα τί μπορίς να τιν κάνις; Αχ, γαιδουράκι!

— Μόνι-σας ίστε γαιδύρια!—τους έθρισε ο Γαβριάς.—Ι γιάλινι πόρτα θαβράσια ακσίξι για το οδόφραγμα. Πάνο-τις δε μπορίς ν' ανεβίς. Φένετε, εσίς δεν κλέβατε μίλα απτους κσένους κίπους. Δοκιμάστε ν' ανεβίτε τον τίχο, όπου ίνε σκορπιζμένα κορατάκια από μπυκάλια. Μόνο ας δοκιμάσουν ι φρυρί ν' ανεβούν το οδόφραγρά-μας, ι γιάλινι πόρτα θα τους κόψει τους ρόζους. Να πάρι ο διάβολος! Το γιαλί ίνε προδοτικό πράμα!

Ερεθιζότανε για το πιστόλι-τυ, πυ ίτανε δίχως πετινό. Κολνύσε σε όλυς:

— Δόστε-μυ τυφέκι! Μυ χριάξετε τυφέκι! Γιατί δε μo δίνυν τυφέκι;

— Εσένα τυφέκι;—γέλασε ένας απτους επαναστάτες.

— Αρέ γιατί όχι;—απάντισε ο Γαβριάς.

Ἐνας άλλος επαναστάτης σίκοσε τους όμους-τυ.

— ἸΟταν όλι ι άντρες θα έχυν τυφέκια, θα δόσουν κε στα πεδιά.

Ο Γαβριάς στράφικε περίφανα κε ίπε:

1554
— Αν θα σε σκοτώσουν νορίτερα από μένα, θα πάρω το δικό-σου.

Το οδόφραγμα στην οδό Σσανθρερί δεν ήταν απσιλό. Πάνο μπορούσες ν' ανεθίς απτα πέτρινα σκαλοπάτια, πυ ίτανε στιθαγμένα από μέσα. Απ' όκσο φενότανε πολί τρομερό κε απρόσιτο: στίθες από λιθάρια, αναποδογιριζμένο όμνιμπυς, θαρέλια, ενομένα με δοκάρια κε σανίδια.

Ανάμεσα στους τίχους τον σπιτιόν κε το οδοφράγματος αφίσανε ένα στενό δρομάκι, απ' όπου μπορούσε να περάσι ο άνθρωπος. Όστε να θγισ απ' εκεί μπορούσες. Τ' ακσόνι το όμνιμπυς το ίχανε στερεόσι στην κοριφί τις πρόσοπσις. Πάνο-το κιμάτιζε μια κόκινι σιμέα.

Όλα αφτά τα ίχανε φτιάσι σε μια όρα κε δίχως κανένα εμπόδιο.

Ι στρατιότες κε ι πολίτσια δε φενόντανε. Ι μπουρζυάδες, πυ σπάνια πέφτανε στην οδό Σεν-Ντενί, μόλις θλέπανε το οδόφραγμα, φέβγανε.

Ι Αμα έφτιασαν το οδόφραγμα, κε στίσανε τι σιμέα, απτο καπελιό θγάλανε ένα τραπέζι. Ι Ένας απτους φιτιτές ανέθικε πάνο.

Ι σίντροφί-το τυ φέρανε ένα σεντυκάκι, γιομάτο με φισέκια.

Ο φιτιτίς, πυ έστεκε πάνο στο τραπέζι, χαμογελώντας άρχισε να μιράζι τα φισέκια.

Ο κρότος τον νταθυλιόν ακατάπαφστα αντιχύσε σ' όλο το Παρίσι, μα σιιιθίσανε σ' αφτός τυς ίχους-το κε πάψανε να τυς προσέχυν.

Ο κρότος τον νταβυλιόν μια αποράκρινότανε, μια ζίμονε με απέσια μπουμπυνιτά.

Στο δρόμο δε φενότανε πια ύτε ένας διαθά-
τις. Ίρτε το βραδινό σκινόφοτο. Στο σκοτάδι κε τι
σιγαλιά πλάκονε κάτι τρομερό.

Αποχοριζμένοι απ' όλους, ι εργάτες κε ι φιτι-
τές περιμένανε οπλιζμένοι, γιομάτι από σταθερί
αποφασιστικότητα, ίσιχι.

Στο οδόφραγμα ανάψανε ένα μεγάλο θαβλί
από πίσα. Για να το υπερασπίσουνε απτον αέρα
το περιφράκσανε απτις τρις μεριές με λιθάρια κε
το βάλανε έτσι, πυ όλο το φος έπεφτε πάνω στι
σιμέα.

Ο δρόμος κε το οδόφραγμα ίτανε βυλιαγμένα
στο σκοτάδι.

Φενότανε μόνο ι κόκινι σιμέα, δινατά φωτι-
ζμένοι, θαρίς από τεράστιο απόκριφο φανάρι.

6. Ι ΝΙΧΤΑ ΣΤΟ ΟΔΟΦΡΑΓΜΑ

Πάτιζε ι νίχτα, κανίς δε φενότανε. Ακυότανε
μόνο μια υπόκοφι θυί κε κάποτε πυροβολιζμί, μα
αφτί ερχόντανε από μακριά κε σπάνια. Αφτί ι μα-
κρόχρονη αναβολί έδιχνε, ότι ι κιβέρνισι ετίμαζε τις
δινάρις-τις. Πενίντα επαναστάτες περιμένανε εκσίντα
χιλιάδες στρατό.

Ο Γαθριάς μέσα στο καπελιό, με το θαμπό

φος διο κεριόν, πυ ανάθανε πάνο στο τεζιάκι, ετί-
μαζε φισέκια.

Απτο δρόμο αφτό το φος δε φενότανε. Στα
πάνο πατόματα δεν άναθε καθόλυ φος.

Ένας απτυς επαναστάτες, εκίνος πυ κοροί-
δεθε το Γαβριά, όταν ζιτύσε τυφέκι, τον είμοσε κε
τυ ίπε:

— Άχυσε, εσί ίσε μικρός, δε θα σε δύνε.
Έβγα απτα οδοφράγματα, γλίστρισε στο μάκρος
τον σπιτιόν, γίρισε στus δρόμους. Θα γιρίσις κε θα
μας διγιθίς τι γίνετε.

Ι μικρύλιδες μπορύν κε να χριαστών,—με
καφχισιάρικο τρόπο απάντιζε ο Γαβριάς.—Καλά,
θα πάγο. Μα για τιν όρα σας συμβυλέθο: να έχε-
τε περισσότερι εμπιστοσίνι στus μικρός κε λιγότερι
στus μεγάλus.—Ο Γαβριάς χαμίλοσε τι φονί-
τυ κε πρόσθεσε:—Βλέπετε εκίνο τον κρεμαν-
ταλά;

— Κε τί;

— Ίνε χαφιές.

— Ίσε θέθεος;

— Σας λένε. Πριν από μια θδομάδα με τρά-
θικσε απτ' αφτιά στα κάνκελα τυ γεφiriού.

Ο μικρύλις χερέτιζε στρατιοτικά κ' έφθιρα
έφυγε...

Στον Πίργο τυ Σεν-Μερί χτίπιζε ι δεκάτι
όρα. Διο φιτιτές με τυφέκια στα χέρια καθόντανε
σιμά στο δρομάκι, πυ αφίσανε ανάμεσα στus τίχus
το σπιτιόν κε το οδόφραγμα. Σοπένανε, αφυνκρα-
ζόντανε κε προσπαθύσανε ν' ακύσουν τον ίχο κε

τον πιο υπόκοφον κε απομακρίζμενον θιμάτον.

!Ακσαφνα μέσα στην κατρυφιάρικι ριοπί, ακύστι-
κε μια ιχιρί, νεαρί, έφθιμι φονί. Ερχότανε απτιν
οδό Σεν-Ντενί κε τραγουδύσε το λαικό τρα-
γουδάκι:

... !Εχυνε στολί γαλάζια
Στις πάντες-τους σπαθιά
Σαν πετινί περνύνε
Ανίχστε-τους φοτιά!

— !Ίνε ο Γαβριάς,—ίπε ένας απτους φι-
τιτές.

— Μας δίνι ρινάλο,—απάντισε ο άλος.

Τα θιαστικά θίματα διατάρακσαν τι ριοπί το
έριμυ δρόμυ. Πάνο απτο όμνιμπυς επιδέκρια, ρα
μαινύ ρκαρφάλοσε ο Γαβριάς. Πίδισε μέσα στο
οδόφραγμα. Μόλις ανασένοντας, το πεδαρέλι
ίπε:

— Το τυφέκι-μυ! !Ερχυντε,

— Θέλις να πάρις τιν καραμπίνα-μυ;—ρότισε
ένας απτους εργάτες.

— !Όχι, εγό θέλο μεγάλο τυφέκι,—απάντισε
ο Γαβριάς.

Τυ δόσανε μεγάλο τυφέκι.

Διο ρκοπί επιστρέψανε στο οδόφραγμα ρχεδόν
ταφτόχρονα με το Γαβριά. Στο πόστο έμινε ο
ρκοπόρ, πυ έστεκε απτο μέρος τον γεφiriόν κε
τις αγοράρ. 'Όπορ φένετε, από κι ο ρτρατόρ
ακόμα δεν ερχότανε.

!Ιπερασπιστές τυ οδοφράγατορ πιάσανε τις
μαχιτικές-τυρ θέριρ.

Σαράντα τρεις άνθρωποι, μαζί κι' ο Γαβριάς, πέσανε στα γόνατα μέσα στο οδόφραγμα. Τα κεφάλια-τους ήτανε ένα κ' ένα με την κορυφή το σχιρόματος, ι κάνες τον τυφεκιόν κε τον καρμπίνον θγένανε όκσο απτα λιθάρια, σαν από πολεμίστρες. ι Όλι σοπένανε κε ήταν έτιμι. ι Έτσι σταθίκανε στα παράθιρα κε τον διο πατομάτον το καπελιό, σιμαδέθοντας με τα τυφέκια.

Πέρασαν ακόμα κάμποσα λεφτά, έπιτα ακύστηκε καθαρά ο ίχος τον θυμάτον, πυ ήτανε κανονικά, θαριά, πολιάριθμα. Σίμονε δέχος να σταματίσι ίσιχα κε τρομερά. ι Ακσαφνα έπαφσε. Στην άκρι το δρόμου ακύστηκε ι ανάσα πολόν ανθρώπον. Μα δε φενότανε κανίς: μόνο στο βάθος μέσα στο πικνό σκοτάδι μπορούσες να διακρίνις πάρα πολλά μετάλινα νίματά. ι Ήτανε λόνχες κε κάνες τυφεκιόν, θαμπά φωτιζμένες άπτι μακρινί ανάλαμπι το δαδλιό.

ι Ακσαφνα μέσα απτο σκοτάδι ακύστηκε μια απέσια φονί:

— Πιος έρχετε;

Εκίνι τι στιγρί ακύστηκε το τρίξιμο τον τυφεκιόν. Ο αρχηγός το οδοφραγράτος απάντισε ιχιρά κε περίφανα:

— Ι Γαλικί επανάστασι...

— Πιρ! — ακύστηκε ι προσταγί.

Μια άγρια ομοθροντία αντίχισε πάνο απτο οδόφραγμα. Ι κόκινι σιμέα έπεσε κάτω. Ι ομοθροντία ήτανε τόσο δυνατί κε πικνί, πυ έκοπσε τον κοντό. Τα βόλια, πυ χτιπίσανε στις κορνίζες τον σπιτιόν,

έρτανε πίσω, έπεσαν στο οδόφραγμα κε πλίγοςαν κάμποσους ανθρώπους.

Ι έφοδος ίτανε σκληρί κι' ανάνκαζε τος πιο τολμιρύς να σιλογιστύνε. 'Ιτανε ολοφάνερο, ότι θα αναναζόντανε να πολεμίσουνε με ολάκερο σίνταγμα.

— Σίντροφι, — φώναξε ο αρχηγός τω οδοφράγματος, — φιλάχστε το μπαρύτι! Μιν πιροβολίτε όσπυ να φανώνε στο όρόμο! Κε πρότα απ' όλα, — πρόσθεσε, — να σικόσουμε τι σιμέα!

Σιμάζεπσε τι σιμέα, πυ έπεσε στα πόδια-τω. Αχύστηκε χτίπος βέργας τυφεκίου: ι στρατιότες κσανά γιομόσανε τα όπλα-τους.

'Αμα ακυστίκανε ι πιροβολίζρι, ι πολιορκιτές ριχτίκανε στο οδόφραγμα. Σε λίγο τα διο τρίτα-τω τα κατέλαβαν ι στρατιότες. Μα ι στρατιότες δεν αποφασίζανε να πιδίσουνε πάνο απτο περίφραγμα. Σα να φοβόντανε, ότι εκί τος περιμένι κάπια παγίδα. Κιτάζανε μέσα στο σκοτινό οδόφραγμα, σε φολιά λιονταριού. Το δαβλί φύτιζε λόνχες, μαλιαρές κατσούλες κε ταραγμένα, άγρια πρόσοπα.

Ι περισσότερι απτους πολιορκιμένους ανεβίκανε στα παράθιρα τω πρότυ πατόματος κε στο σερβανί, απ' όπυ τος ίτανε πιο βολικό να πιροβολύνε. Ι πιο τολμιρί ακόμπισαν περίφανα στα σπίτια κε κιτάζανε τος φρυρύς, πυ στέκανε πάνο στο οδόφραγμα.

'Ενας ακσιωματικός γίμνοσε το σπαθί-τω κε ίπε:

— Παραδόςτε τα όπλα!

— Πιο!—πρόσταξε ο αρχηγός το οδοφράγματος.

Διο ομοβροντίες αντιχίσανε ταφτόχρονα και όλα χάθηκαν μέσα στον τσυχτερό, πνιγρό καπνό. Ακούστικαν ι στεναγμό τον πλιγομένον και τον ετιμοθάνατον.

Όταν σκορπίστηκε ο καπνός, άρχισαν να φέ- νουντε ι πολεμιστές. Ι γραμές-τους αρεοθίκανε, μα όσι έμιναν ζοντανί στεκόντανε στις ίδιες θέσεις και σιοπιλά γιομόνανε τα τυφέκια.

Άκσαφνα ακούστηκε μια βροντερί φονί:

— Φίγετε, αλιότικα θ' ανατινάκσο τ' οδό- φραγμα!

Όλι γιρίσανε προς το μέρος απ' όπου ήρθε ι φονί. Ο αρχηγός το οδοφράγματος μπήκε στο κα- πελιό, πήρε απ' εκί ένα βαρελάκι με μπαρότι, επο- φελίθικε τον καπνό, πυ κυκύλοςε το οδόφραγμα και κσεγλίστρισε κατά μάκρος-του ος το μέρος, όπου άναθε το δαβλί. Σε μια στιγμή το άρπακσε και έβαλε στι θέσι- τυ το βαρελάκι με το μπαρότι.

Τόρα ι αξιοματικί και ι στρατιότες κιτάζανε με θαβμαζμό, προς στεκότανε πάνο στις πέτρες, με το δαβλί στα χέρια, με αποφασιστικότιτα στο περίφα- νο πρόσωπο, χαμιλόνοντας το αναμένο δαβλί προς το βαρέλι με το μπαρότι και με τρομερί φονί φόναζε:

— Φίγετε, ίτε θ' ανατινάκσο το οδόφραγμα.

Μετά ένα λεφτό είμοσε το δαβλί στο βαρέλι.

Μα στο οδόφραγμα δεν ήτανε πια κανίς. Παρα- τόντας τους πλιγομένους και πεθαμένους, ι πολιορκι- τές, μέσα στην ταραχή και ατακσία, οπιστοχορίσανε

στιν πιο μακρινή άκρη του δρόμου και χαθήκανε μέσα στο σκοτάδι. Ήτανε καθαυτό φηγή.

Το οδόφραγμα λεφτερόθηκε.

Η πολιορκιμένη έβαλαν σκοπός και καταπιαστί-
χανε να δένουν τις πλιγές τον πλιγομένον.

Ο αρχηγός του οδοφράγματος φώναξε το Γα-
βριά. Το πεδί έτρεκε έφθιμα σιμά-του.

— Ήσε σίμφονος να μω κάνης μια μεγάλη εκ-
δύλεψι;

— Ότι θέλετε, — έπε ο Γαβριάς.

— Νά, πάρε αφτό το γράμα. Τόρα αμέσως
φίγε απτο οδόφραγμα.

Ο Γαβριάς ανίσιχα έκσιζε το ζβέρκο-του.

— Θα πας το γράμα σ' αφτί τι διέφθινσι.
Δεν ίνε πολί μακριά.

Ο μικρός ίροας απάντιζε:

— Καλά! Μα σ' αφτό το διάστημα θα πάρουν
το οδόφραγμα κ' εγώ δε θα ίμε.

— Η έφοδος θα γίνι, όπος φένετε, μόνο τα
κσιμερόματα και το οδόφραγμα θα παρθί όχι νορί-
τερα απτο μεσιμέρι.

— Μα δεν κάνι να πάο το γράμα-σας άθριο
το προί; — ρότιζε ο Γαβριάς.

— Όχι, θα ίνε αργά. Πίγενε τόρα.

Μι βρίσκοντας άλεις αντιρίσις, ο Γαβριάς κοντο-
στεκότανε λιπιμένος. Άκσαφνα ανατινάχτικε, σαν
πυλί, και πήρε το γράμα.

— Καλά, θα πάγο, — έπε.

Στο κεφάλι του Γαβριά ήρθε μια καλή σκέψη. Δεν τιν ήπε, γιατί φοβότανε τις αντιρίσεις του αρχηγού.

Ο Γαβριάς απεφάσισε:

«Τώρα ήνε μόλις μεσάνυχτα. Θα πάω το γράμμα τώρα αμέσως και θα προφτάσω να επιστρέψω ενκέρως».

Ο Γαβριάς πήγε το γράμμα κι' όταν διαζότανε για νάρθι πίσω στο οδόφραγμα, έσπανε με ζήλο τα φανάρια στο δρόμο. Διατρέχοντας της σκοτινούς, έριμους δρόμους, μ' έλι-του τι φονί τραγουδύσε. Και σινάμα έκανε διάφορες μπόλικες τρομερές χιρονομίες και γραμάτσες. Απ' αυτές ήχε ανεκσάντλιτο απόθεμα. Κρίμα, που στον έριμο δρόμο δε μπορούσε κανίς να τον δι. Το κάκυ σπαταλούσε τα πλούτι-του.

'Ακσαφνα σταμάτισε. Τα γατίσια μάτια-του ίδανε στο θαθύλομα μιας αβλόπορτας μια χιράμακσα κι' έναν άνθρωπο που κιμότανε πάνο-τις.

Τα χερύλια τις χιράμακσας στυρίζόντανε στο λιθόστροτο και το κεφάλι του κιμιζμένου στυρίζότανε στον πάτο τιν χιράμακσας. Το γιρμένο κορμί ίτανε συφρομένο και τα πόδια ανκίζανε τι γι.

Ο Γαβριάς μάντεπσε, ότι αφτός ο άνθρωπος ήνε μεθιζμένος.

«Νά,—σκέφτικε ο Γαβριάς,—σε τι χιράζυντε ι καλοκερινές βραδιές. Ο άνθρωπος αφτός αποχιμήθηκε μέσα στι χιράμακσα-του. Θα πάρο τι χιράμακσα για τι δημοκρατία, και τον μεθίστακα θα τον

αφίσο εδώ. Ι χιράμακσα ορέα θα χριαστί στο οδό-
φραγμά-μας».

Ο μεθιζμένος ροχάλιζε.

Ο Γαβριάς προσεχτικά τον τράθικξε απτα πό-
δια. Εκίνος δίχος να κσιπνίσι κσαπλόθικε πάνο στο
λιθόστροτο.

Ι χιράμακσα άδιασε.

Ο Γαβριάς κυθαλύσε πάντα μαΐ-τι λογιό-λο-
γιό πράματα. Ήψακξε τιν τσέπι-τι κε έδγαλε
ένα κοματάκι χαρτί κ' ένα κόκκινο κωτσορόλιθο.

Ο Γαβριάς έγραψε:

«Πίρα τι χιράμακσα-ςυ για τι Γαλικί Δημοκρα-
τία. Γαβριάς».

Ίστερα έχοσε το χαρτί στυν τσέπι τυ θελυδέ-
νω γελέκυ τυ μεθιζμένου, έπιασε τα χερύλια τις
χιράμακσας με τα διό-τυ χέρια κε καλπάζοντας
έτρεκξε προς τιν αγορά τυ Παρισιώ, σπρόχνοντας
μπροστά-τυ τι χιράμακσα με νικιφόρο έρόντο.

Αφτό ίτανε πολύ επικίνδυνο πράμα. Στο όρόμο
προς το βασιλικό τιπογραφίο θρισκότανε το από-
σπαζμα τις φρυράς. Αφτό δεν το σκέφτικε ο
Γαβριάς.

Το απόσπαζμα ταραχτικε, στα στρατιοτικά κρε-
βάτια σικοθίκανε τα κεφάλια. Τα διο φανάρια, πυ
σπάσανε το ένα ίστερα απ' τ' άλλο, το τραγύδι, πυ
τραγουδίθικε μ'όλι τι φονί,—ίτανε για τί να κσα-
φνιστόν ι φοβιτσιάρικι όρόμι, πυ πέφτανε στον ίπνο
στο ιλιοθασίλεμα κε σινίθισαν να ζθίνυν νορίς
τα κεριά. Νά, ίνε πια ολάκερι όρα, πυ το πεδα-

ρέλι βούζι σ' αφτί τιν ιρινική αχτίδα, σαν κουνόπι
μέσα σε μπουκάλι.

Ο αξιοματικός αφυνκράστηκε. Περίμενε. Ήτα-
νε άνθρωπος προβλεπτικός. Ο υπερβολικός κρότος
τις χιράμακσας τον έβγαλε απτίν υπομονή.

— Αφτί εδό ίνε ολάκερι σιμορία,—μυρμούριζε.

Ο αξιοματικός προσεχτικά κι' αθόριβα θήκε
απτο φιλαχίο.

Ο Γαβριάς άκσαφνα θρέθηκε αντίκρι στι στρα-
τιοτική στολή, στο πιλίκιο κε στο όπλο.

Σταμάτισε σαν καρφομένος.

— Καλιμέρα-σας, κινονική τάκσι,—ίπε.

— Πύ πιγένις;—κσεφόνιζε ο αξιοματικός.

— Πολίτι,—απάντισε ο Γαβριάς,—εγό θα
ακόμα δε σας ονόμασα μπουρζουά. Κ' εσείς γιατί με
θρίζετε;

— Πύ πιγένις, τεμπέλι;

— Ακσιότιμε χίριε,—έφερε αντίκρισι ο Γαβριάς,
—χτες μπορί κε να ίσασταν γνωστικός άνθρωπος,
μα σήμερα το προί σας καθερέσανε.

— Απάντισε, πυ πιγένις, παλιάνθρωπε;

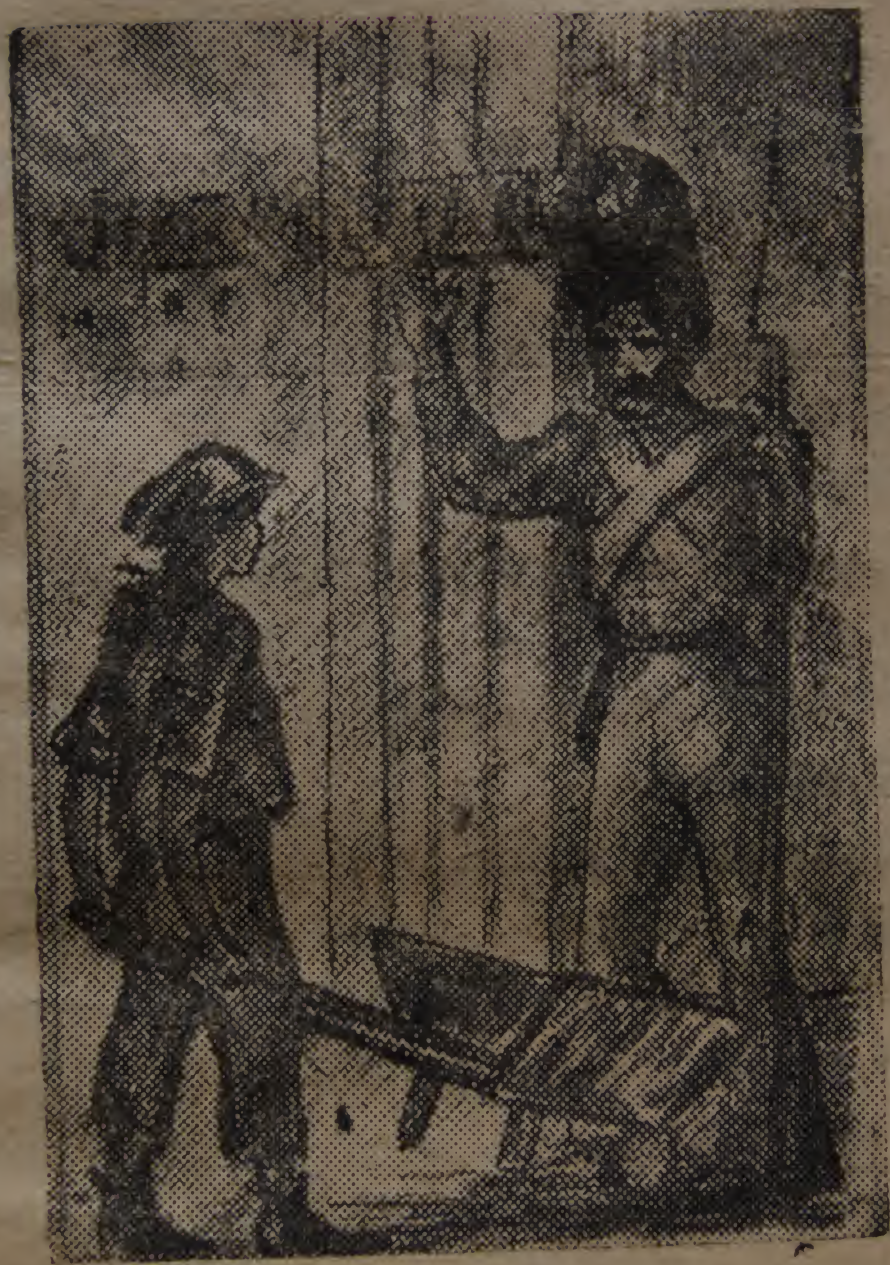
Ο Γαβριάς απάντισε:

— Ίστε πολί εθγενίς. Ι αλίθια ίνε, πυ δεν
κάνι να σας δόσουμε τα χρόνια-σας. Εσείς θα πυ-
λώσατε τις τρίχες-σας από εκατό φράνκα τιν κα-
θεριά. Πάρτε πεντακόσια φράνκα.

— Πύ πιγένις; Πύ πιγένις; Θα μυ πιας πύ
πιγένις, θρομόπεδο;

— Υφ, τι χοντρά εκφράζεστε!

— Στα όπλα!—κσεφόνιζε ο αξιοματικός.

Ο Γαβριάς αμέσος στοχάστηκε, πως να βγει απτι δίσκολι θέσι. Ι χιράμακσα τον έβαλε σε μπελά, ι χιράμακσα κι' ας τον γλιτόσι.

Ο ακσιοματικός είμοσε το Γαβριά, μα το πεδί αμέσος μετάτρεψε τι χιράμακσα σε μαχιτική οβίδα κε μ' όλι-τυ τι δίνامي τιν έρικσε πάνο στον ακσιοματικό. Εκίνος έπεσε μπρύμιτα στα νερά. Το τυφέκι πιροβόλιζε στον αέρα.

Ι στρατιότες τρέκxανε πάνο στι φονί απτο φιλακίο, αντίχιζε μια ομοθροντία τυφεκión, κατόπι δέφτερι, τρίτι...

Ι πιροβολίζμί κxακολυθύxανε παραπάνο από ένα τέταρτο τις όρας. Δεν ίτανε λίγα τα τζάρια, πυ κατατxακίστικαν.

Σ' αφτό το διάστημα ο Γαβριάς με μια ανάσα έτρεκxε πέντε δρόμους κε λαχανιάζοντας, κάθισε στο λιθόστροτο να κxεκυραxτί.

Αφυνκράστηκε.

Πέρνοντας τιν ανάσα-τυ γίριζε προς το μέρος, όπου θέριεθε το τυφεκίδι, είκοσε το χέρι κι' ανήγοντας τα δάχτυλά-τυ, τ'όφερε στι μίτι-τυ.

Μα άκxαφνα έφερε στο νύ-τυ.

— Εγό εδό πεθένο απτα γέλια, μα έχασα το δρόμο. Θ' ανανκαστό να κάνο κάμποςο γίρο. Μόνο να προφτάxο να πάγο στο οδόφραγμα στον κερό πυ πρέπι.

Κε πέτακxε xα είφυνας.

7. ΕΦΟΔΟΣ

Κσιμέρονε γλίγορα. Μα ότε ένα παράθυρο, ότε μια πόρτα δεν ανίχσανε. Ο ήλιος προπολύ ανέτιλε, μα ι άνθρωπι δεν έδιχναν ότε σιρία ζοίς. Στην οδό Σαν-Βρερί, πυ την παρατίσανε τα στρατέβματα, βασίλεβε μια απέσια ισιχία.

Ι γιτονικί δρόμι ίτανε έριμι.

Κανίς δε φενότανε, μα ακυόντανε κάτι ίχι. Από μακριά πλάκονε κάτι-τι μιστιριόδικο. Όπος το περαζμένο θράδι, ι σκοπί έφιγαν απτις θέσεις- τυς κε επιστρέψανε στο οδόφραγμα.

Στο μέρες, απ' όπου περιμένανε την έφοδο, βασίλεβε βαθιά ισιχία. Ο αρχηγός πρόσταξε σ' όλυς να πιάσουν τα μαχιτικά πόστα.

Κατά μάκρος τυ πέτρινυ τίχυ ακυστίκανε κοντί, κσερί ίχι. Γιομόνανε τα τυφέκια.

Περιμένανε λίγο. Ο κρότος τον αλυσίδον, ο απέσιος θρόντος, πυ έβγενε από κάτι ονχόδικο, το κυδύνιζμα τυ χαλκού πυ χτιπύσε στο λιθόστροτο, ο πανιγirikός κρότος—όλα προιδοπύσανε, ότι σιμό- νι το πυροβολικό.

Φάνικε το πρότο κανόνι.

— Πιρ!—πρόσταξε ο αρχηγός τυ οδοφράγ- ματος.

Απτο οδόφραγμα ακύστηκε μια ομαδικί ομοθρον- τία, ο καπνός, σα λάβα, σκέπασε απτα μάτια το κανόνι κε τυς ανθρώπυς· ίστερα από κάμποσα δεφ-

τερόλεφτα το ζίνεφρο σκορπίστηκε, το κανόνι κ' ἡ ἀνθρωπι κσαναφάνικαν.

— Γιομόστε τα όπλα — πρόσταξε ο αρχιγός.

Τον κερό πυ ἡ επαναστάτες κσαναγιόμοναν τα όπλα, ἡ πυροβολιτές γιόμοναν το κανόνι.

Το κανόνι πυροβόλισε, ἡ οβίδα πέτακξε.

— Εδó!—αχύστηκε μια έφθιμι φονί.

Ἡ οβίδα έπεσε πάνω στο οδόφραγμα. Το ίδιο λεφτό ο Γαβριάς πετάχτικε μέσα στο οδόφραγμα.

Ἡ εμφάνισί-του έκανε όλος να θαυράσουν περισó-τερο, παρά ἡ οβίδα.

Ἡ οβίδα χόθικε σε μια στίβα από σιντρίμια. Τσάκισε τον τροχó του όμνιμπους κε κσέκανε το παλιό αμάκι. Στο οδόφραγμα όλοι γέλασαν.

— Σινεχίστε!—φóνακξε ένας απτυς εργάτες στους πυροβολιτές.

Τριγίρισαν το Γαβριά. Μα δεν μπόρεσε να πι τίποτα. Ο αρχιγός τον αποτράθικσε γλίγορα στην πάντα.

— Γιατί ίρθες εδó;

— Για ότι ίρθατέ κε σεις,—περίφανα απάντισε το πεδαρέλι, κιτάζοντάς-τον με πλατιά ανιγμένα, λαμπερά μάτια.

— Πιος συ επέτρεψε να επιστρέψεις; Αμέ το γράμα; Τόδοσες;

— Πολίτι, έδοσα το γράμα στον πορτιέρι.

Θα το μεταδóσι.

Ο αρχιγός, στέλνοντας το γράμα επεδίωκε διοσκοπύς: αποχερέτιζε τι νίφι-του κ' έσοζε το Γα-

βριά. Αναγκάστηκε να ικανοποιηθεί με το μισό το ότι ήθελε.

Δεν πέρασε κ' ένα λεπτό, όταν ο Γαβριάς βρέθηκε στην αντικρινή άκρη του οχυρώματος.

— Πύ ήνε το τυφέκι-μυ;—φώνακσε.

Τυ δόσανε το τυφέκι ενός εχμαλοτιζμένου πολιζμάνυ.

Ο Γαβριάς προειδοπίζε τες σιντρόφους-τυ, ότι όλι ι γιτονική δρόμι ήνε γιομάτι από στρατέβματα.

— Σας αναθέτο να τες κοπανίζετε καλύτερικα,—έφθιμα πρόσθεσε ο Γαβριάς.

Σ' αφτό το διάστημα ο αρχηγός αφυνκραζότανε με έντασι στην πολεμίστρα-τυ.

— Σκίπστε τα κεφάλια-σας πιο σιγά στον τίχο!—φώνακσε ο αρχηγός.—Γονατίστε κατά μάκρος το οδοφράγματος.

Μα ι ομοθροντία ακύστηκε πριν να προφτάσουν να εχτελέσουν το διάταγμα.

Ι ομοθροντία κατεφθινότανε στην έκσοδο του οδοφράγματος κε χτίπιζε στον τίχο. Σκότοσε διο ανθρώπυς κε τρις πλίγοσε.

Το οδόφραγμα δε μπορούσε να βαστάκσι πολύ κερό σε τέτιο βομβαρδιζμό. Τα κοματάκια τις οβίδας χόθικαν μέσα.

Ι έφοδο κσαχολουθύσε. Ι τυφεκιές κε ι οβίδες εναλασόντανε, χαλνόντας σιγά-σιγά το οδόφραγμα.

Σε κάθε ομοθροντία ο Γαβριάς φύσκονε το μάγυλο με τι γλόσα-τυ για να δείκσι τιν πλέρια περιφρήνισί-τυ.

Ο ήλιος έστεκε πσιλά στον υρανό.

Ένας απτυς ιπερασπιστές τω οδοφράγματος αποτάθηκε στον αρχηγό:

— Πινόμε. Μίπος έτσι κε θα πεθάνουμε, δί-
χος να φάμε;

Ο αρχηγός έστεκε ακυμπιζμένος στην πολεμί-
στρα κε δεν κατέβαζε το μάτι απτο δρόμο. Απάν-
τιζε με επιθεβεοτικό κίνημα το κεφαλιό.

Ι πυροβολιτές κιλίσανε γλίγορα το δεφτερο
κανόνι κε το θάλανε δίπλα με το πρότο.

Αφτό προμινύσε γλίγορι λίσι. Ιστερα από
κάμποσα δεφτερόλεφτα κε τα διο κανόνια ανίχσανε
πир το τυφεκίδι ιποστίριζε το πυροβολικό.

— Πρέπι να χαλινόσουμε αφτά τα κανόνια,—
ίπε ο αρχηγός κε φόνακσε:—Πир στις πυροβολι-
τές!

Προπολύ όλι ίτανε έτιμι το οδοφραγμα άρχι-
σε να θαράι λισιαζμένα κε χαρούμενα. ΙΕκσι ίτε
εφτά οροδροντίες ακολουθίσανε ι μια την άλι ο
δρόμος γιόμοσε με αποτιφλοτικό καπνό. Ιστερα
από κάμποσα λεφτά στην ομίχλι μπορέσανε να κσε-
χορίσουν τα διο τρίτα τον πυροβολιτόν, πω ίτανε
κσαπλομένη κάτω απτυς τροχύς τον κανονιόν. Εχίνι
πω απομίνανε ζοντανί κσακολουθύσαν να εκσιπιρετών
τα κανόνια, μα ο κανονιοβολιζμός αρεόθηκε.

— Τί επιτιχημένα!—ίπε ένας απτυς εργάτες,
αποτινόμενος στον αρχηγό τω οδοφράγματος.—Πλέ-
ρια επιτιχία!

Ο αρχηγός κόνισε το κεφάλι-τω κι' απάντιζε:

— Ακόμα ένα τέταρτο τις όρας τέτια επιτιχία κε στο οδόφραγμα δε θα μίνι ύτε μια δεκάδα φισέκια.

Ο Γαβριάς άκυσε αφτά τα λόγια.

8. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΙΡΘΑΣ

ΊΑκσαφνα στο οδόφραγμα παρατιρίσανε, ότι κάπιος κατέβικε στο δρόμο κε στέκι κάτω απτους πιροβολιζμύς.

Ο Γαβριάς πήρε απτο καπελιό ένα καλάθι, όπυ έθαζαν μπουκάλια, βγήκε απτο δρομάκι κε ίσιχα άρχικε να αδιάζι στο καλάθι-τυ τις φισινκιοθίκες του σκοτομένον.

— Τί κάνις;—τυ φονάκσανε απτο οδόφραγμα.

Ο Γαβριάς σίκωσε το κεφάλι-τυ.

— Πολίτες, γιομίζο το καλάθι.

— Μα δε βλέπις πως σκάνον ! οβίδες;

Ο Γαβριάς απάντισε:

— Πσιχαλίζι, μεγάλη δουλιά!

Ο αρχιγός φόνακσε:

— Γίρικε!

— Τόρα,—ίπε ο Γαβριάς κε ρίχτικε τρεχάτος στο δρόμο.

Ος ίκοςι πεθαμένι ίταν κσαπλομένι κατάμάκρος τυ δρόμο πάνο στο λιθόστροτο. Καμιά ικοςαριά

φισινκιοθήκες. Αποθήκεμα μπαρυτιό για το οδόφραγμα.

Ο δρόμος ήτανε κυκυλομένος από καπνό, σαν από ομίχλη. Αργά σικονότανε κε κσανασερνότανε. Απτιν ομίχλη, μέρα-μεσιμέρι στο δρόμο ήτανε σχεδόν σκοτινά. Ι πολεμιστές απτις διο πάντες αφού το κοντό δρόμο μόλις μπορούσαν να διακρίνουν ο ένας τον άλλο.

Το σκατάδι οφέλιζε το Γαβριά.

Κάτο απτο σκέπαζμα το καπνό κε χάρι στο μικρό-το ανάστημα μπορούσε να περάσι κάμποσο μακριά, δίχως να τον παρατιρίζουν ι στρατιότες. 'Αδιασε τις πρότες έχσι ίτε εφτά φισινκιοθήκες δίχως να κινδινέπει πολί.

Σερνότανε πάνο στην κιλιά, πήγενε με τα τέσερα, βαστόντας το καλάθι στα δόντια-του, σύφρονε, γλιστρώσε στριφογυρίζοντας, πιγένοντας απτον ένα πεθαιμένο στον άλλο κε αδιάζοντας τις φισινκιοθήκες, όπος ι μαιρύ κσεφλυδίξι τα καρίδια.

Απτο οδόφραγμα δεν ήτανε ακόμα μακριά, μα δεν αποφασίζανε να τον φονάξουν, επιδί φοβόντανε να μιν τον προσέχουν. Ολοένα πήγενε πιο μακριά κε σίρθικε ος το μέρος, όπου ι ομίχλη, πυ σκιματίστηκε απτους πυροβολιζμός, δεν ήτανε τόσο πικνή.

Ι ακροβολιστές, πυ κσαπλοθήκανε κατάμάχος τυ τίχου, πυ ήτανε φτιαγμένος από λιθάρια, κε ι στρατιότες, πυ σορεφτίκανε στι γονιά τυ δρόμου, δίχσανε ο ένας στον άλλο κάτι-τι πυ σάλεθε μέσα στον καπνό. Εχίνι τι στιγρί, όταν ο Γαβριάς απελεφετέ-

ρоне απτα φισέκια ένα σκοτομένο δεκανέα, στο πτόμα έπεσε ένα βόλι.

— Να πάρι ο διάβολος!—φόνακσε ο Γαβριάς. Τυς πεθαμένους-μυ σκοτόνουν.

Το δέφτερο βόλι χτίπιζε στο λιθόστροτο σιμά-τυ. Το τρίτο αναποδογίριζε το καλάθι-τυ.

Ο Γαβριάς κίτακσε ολόγिरα κε ίδε, ότι πιρο-βολύν απτι γονιά τυ δρόμυ.

Σικόθικε όρθιος με όλο-τυ το ανάστιμα. Ο αέ-ρας κιμάτιζε τα μαλιά-τυ. Κιτάζοντας τυς φρυρύς, πυ σιμαδέθανε πάνο-τυ, ο Γαβριάς έφθιμα κε δι-νατά άρχιζε ένα τραγουδάκι.

Ίστερα σίκοσε το καλάθι έβαλε πίσο όλα τα φισέκια πυ πέσανε από μέσα κε σιμόνοντας τυς ακροβολιστές, άρχιζε ν'αδιαζι μια άλι φισινκιοθίκι. Το τέταρτο βόλι σφίρικσε δίπλα-τυ, μα ο Γαβριάς όλο τραγουδύσε.

Στο πέμτο βόλι έδοσε τιν ίδια απάντισι.

Το θέχμα ήτανε τρομερό. Πιροβολύσαν στο πεδί, κε κίνο κοροϊδεθε τυς ακροβολιστές. Φενότα-νε, ότι διασκέδαζε μ' όλι τιν καρδιά-τυ. Σε κάθε πιροβολιζμό απαντύσε μ' ένα κυπλέτο. Ακατάπαφ-στα σιμαδέθανε πάνο-τυ κε με κανένα τρόπο δε μπορύσαν να τον πετίχυν. Ι φρυρί γελύσαν, πιρο-βολόντας πάνο-τυ. Κσαπλονότανε, πετιότανε, κρι-δότανε στις αβλόπορτες, χανότανε, κσαναφενότανε, γλίτονε φέβγοντας, έτρεχε πίσο, φοβέριζε με τι γροθιά τα κομάτια τις οβίδας, άδιαζε τις φισινκιο-θίκες κε γιόμιζε το καλάθι-τυ. Απτο οδόφραγμα τον παρακολουθύσανε με τρόπο. Τα βόλια τον προ-

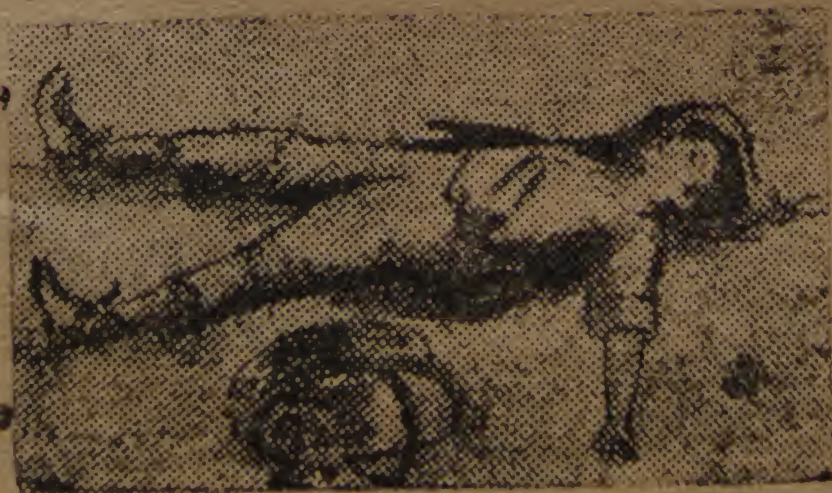
φτένανε, μα εκείνος ήτανε πιο ζήλτος κι' απτα βό-
λια. Σαν να έπεζε κρυφό με το θάνατο.

Μα επιτέλους ένα δολερο βόλι πρόφτασε το
πεδαρέλι. Ο Γαβριάς τρίκλισε κ' έπεσε.

Στο οδόφραγμα αντιχίσανε φονές φρίκις. Ο Γαβριάς
σιχόθηκε λίγο. Το έμα έτρεχε στο πρόσοπό-τυ,
άπλωσε τα χέρια κε κιτάζοντας ς' εκίνο το μέρος
απ' όπου αντίχισε ο πιροβολιζμός, κσανατραγύδισε.

Δεν πρόφτασε να τελιόσι το τραγυδάκι-τυ.
Δέφτερο βόλι τον ανάνκασε να σοπάσι. Αφτί τι
φορά έπεσε μπρύμιτα στο λιθόστροτο κι' άλλο δε σά-
λεθε.

Ο μικρός ίροας ήτανε σκοτομένος.

У. 1936.
Акт № 79
Вкладн. л. _____

Стат. форм. 144×203. 3¹/₂ печ. листов—24960 знак. Тираж 2000

Облнт №18 Мариуполь, гостипография Зак. № 6200.

III 1953
ak

134
36-1123

ТІМІ 45 Коп.
ЦЕНА 45 Коп.

731/29

D 11

4822